

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 171 (XV) — Nr. 770 bis

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 3 noiembrie 2003

SUMAR

Pagina

Anexele nr. I—III la Memorandumul de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Reabilitarea stației de tratare a apelor uzate, a sistemului de canalizare și a rețelei de alimentare cu apă potabilă în municipiul Buzău, județul Buzău, România“, semnat la Bruxelles la 13 decembrie 2002 și la București la 31 martie 2003, ratificat prin Legea nr. 417/2003, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 770 din 3 noiembrie 2003	2—64
---	------

Descrierea măsurii

”Reabilitarea Stației de tratare a apelor uzate, a sistemului de canalizare și a rețelei de alimentare cu apă potabilă în municipiul Buzău, județul Buzău, România”

Codul măsurii: 2002/RO/16/P/PE/021

1. **Denumirea măsurii:** “Reabilitarea Stației de tratare a apelor uzate, a sistemului de canalizare și a rețelei de alimentare cu apă potabilă în municipiul Buzău, județul Buzău, România”

2. **Autoritatea care solicită asistența financiară** (coordonator național ISPA)
  - 2.1. Numele: Hildegard Carola Puwak, ministrul integrării europene

  - 2.2. Adresa: Ministerul Integrării Europene
Direcția coordonarea programelor ISPA și SAPARD
Eugen Teodorovici, director
Str. Apolodor, nr.17, latura Nord, sectorul 5, București

Telefon: + 40 -1- 30116 23
Fax: + 40 -1- 30116 26
E mail: eugen.teodorovici@mie.ro

3. **Autoritatea responsabilă pentru implementare** (așa cum este definită în Secțiunea II (2) a Anexei III.2)
  - 3.1. Nume: Oficiul de Plăți și Contractare PHARE, Ministerul Finanțelor Publice

  - 3.2. Adresa: Bvd Magheru 6-8, Sector 1, București, România

în cooperare cu:

  - 3.3 Nume: Ministerul Apelor și Protecției Mediului

  - 3.4 Adresa: Bvd Libertății 12, Sector 5, București, România

4. **Beneficiarul final** (în cazul în care este o altă instituție decât cea menționată la punctul 3)
  - 4.1. Nume: Regia Autonomă Municipală (RAM) Buzău

*) Anexa nr. I este reprodusă în facsimil.

4.2. Adresa: Str Unirii, Bloc 8 FGH,, 3100 Buzău, România

5. Localizare

5.1. Țara beneficiară: România

5.2. Regiune: Județul Buzău

6. DESCRIERE

Măsura constă în realizarea de investiții privind furnizarea de apă potabilă, colectarea și tratarea apelor uzate în municipiul Buzău. Municipiul are un număr de 149.000 de locuitori și este situat în partea de sud-est a României. Se estimează că populația orașului va ajunge la 160.000 de locuitori până în anul 2020. Municipiul Buzău este situat pe malul râului Buzău, care se varsă în Dunare în apropierea Deltei Dunării și, prin acesta, în final în Marea Neagră. Gestionarea serviciilor din domeniul apei și apei uzate este în responsabilitatea Regiei Autonome Municipale (RAM) Buzău, care este responsabilă în același timp și de distribuția energiei termice.

Spre deosebire de toate măsurile ISPA aprobate în anul 2000, respectiv anul 2001 în domeniul apei în România, Municipiul Buzău nu a beneficiat în trecut de nici o investiție substanțială din partea instituțiilor financiare internaționale sau a Uniunii Europene, pentru modernizarea infrastructurii din domeniul apei și apei uzate.

6.1 Componentele proiectului

Pentru perioada 2000 – 2020 a fost elaborat un plan de dezvoltare general. Printre obiectivele măsurii ISPA au fost incluse următoarele componente:

A) Distribuția apei potabile

Componenta A.1: Reabilitarea rețelei de distribuție a apei potabile

Pierderile totale de apă, datorate stării necorespunzătoare a rețelei de distribuție a apei potabile, au fost estimate între 27% și 37% din producția totală. Situația s-a înrăutățit din lipsa unei politici adecvate de întreținere a companiei de utilități, datorată disponibilității limitate a resurselor. Din cauza echipamentelor vechi și ineficiente, eficiența în procesul de exploatare a sistemului este scăzută. În scopul reducerii pierderilor de apă și creșterii eficienței procesului de exploatare a rețelei de distribuție a apei potabile, aproximativ 42,5 km. de conducte corodate din oțel și aproximativ 2,5 km. de conducte din azbociment vor fi înlocuite. Aceasta lungime este echivalentă cu 26% din rețeaua existentă de distribuție a apei potabile, care măsoară 174,5 km. În total, 40% din conductele de oțel existente vor fi înlocuite cu conducte de polietilenă de înaltă densitate.

În cadrul acestei componente este prevăzută, în scopul unei mai bune detectări a pierderilor, achiziționarea de echipamente de cartografiere digitală/GIS și o unitate

mobilă de detecție a pierderilor. Sistemul GIS include hardware, software și instrumente de modelare a rețelelor. Sistemul de cartografiere digitală/GIS va fi utilizat, atât pentru rețeaua de alimentare cu apă, cât și pentru rețeaua de canalizare. Împreună cu debitmetrele ultrasonice (prevăzute în cadrul componentei A.3), acest echipament va permite o gestionare coerentă a pierderilor și, astfel, reducerea timpului de răspuns în cazul reparațiilor. În general, aceasta va îmbunătăți și optimiza exploatarea și întreținerea de către beneficiarul final.

Componenta A.2: Extinderea rețelei de alimentare cu apă

Aproximativ 1.400 locuitori din municipiul Buzău nu sunt conectați la rețeaua de alimentare cu apă. Măsura va extinde rețeaua de alimentare cu apă cu aproximativ 2 km. pentru a asigura conectarea întregii populații.

Componenta A.3: Reabilitarea stațiilor de pompare

Exista patru stații de pompare (Crâng, Est, Sud și Drăgaica), fiecare cuprinzând unități de pompare, rezervoare și echipamente de clorinare. Stațiile de pompare mențin o presiune adecvată în rețeaua de alimentare cu apă pentru blocurile cu maximum patru etaje, dar pomparea directă în rețea poate conduce la presiuni mari de operare în perioada orelor de consum mic de apă, existând pericolul producerii fenomenului loviturilor de berbec. Clădirile mai înalte de patru etaje necesită stații de pompare auxiliare. Infrastructura de pompare existentă este inefficientă din punct de vedere al consumului de energie (mai mult de 0,75 kWh/m³ pentru apa livrată la consumator). În prezent, nu se face monitorizarea debitului stațiilor de pompare, ceea ce generează dificultăți în identificarea rapidă a pierderilor de apă. În cadrul acestei componente, stațiile de pompare vor fi modernizate prin instalarea următoarelor echipamente:

- Pompe cu viteză variabilă, inclusiv convertizoare de frecvență, în scopul menținerii unei presiuni de operare adecvate și constante în cazul variațiilor din sistem. Aceasta va ajuta la reducerea pierderilor de apă datorită stabilizării presiunii;
- Debitmetre ultrasonice și instrumente de înregistrare a presiunii pentru a putea efectua măsurători exacte și o mai rapidă identificare a pierderilor din rețeaua de distribuție;
- Echipament SCADA în scopul măririi gradului de monitorizare a debitelor și presiunilor în punctele din rețea selectate și obținerea de date de operare pentru procesele subsecvente.

Component A.4: Finalizarea contorizării primare

În prezent, contorizarea primară (contorizarea abonaților facturați de către compania de utilități) este realizată în proporție de 100% pentru blocurile de apartamente și de 31% pentru casele individuale. 7.000 de case din totalul de 10.700 nu sunt încă contorizate în

municipiul Buzău. Prin această componentă este asigurată contorizarea totală a abonaților companiei de utilități. În cadrul acestei componente:

- Aproximativ 7.000 contoare vor fi instalate pentru casele individuale necontorizate încă;
- Va fi achiziționat echipament pentru controlul și calibrarea contoarelor. Cu ajutorul acestui echipament, compania de utilități va fi capabilă să asigure întreținerea și calibrarea contoarelor, realizând astfel economii.

În blocurile de apartamente sunt instalate contoare la fiecare scară. Responsabilitatea RAM Buzău în ceea ce privește aceste contoare este limitată, ea revenind abonaților facturați (exemplu: asociațiile de locatari din bloc). Totuși, instalarea contoarelor pentru fiecare apartament de bloc (contorizarea secundară) este percepută ca importantă în ceea ce privește reducerea pierderilor de apă și ca stimulent în asigurarea reparațiilor adecvate pentru sistemele de conducte din fiecare bloc de apartamente. Pentru realizarea contorizării secundare, RAM Buzău a dezvoltat o strategie care să vină în sprijinul populației prin furnizarea de contoare și a fitingurilor necesare, permițând consumatorilor să plătescă instalarea și întreținerea acestora în mai multe rate. Beneficiarul final se așteaptă ca procesul de contorizare secundară să fie finalizat, nu mai târziu de sfârșitul anului 2004.

B) Colectarea și tratarea apelor uzate

Componenta B.1: Extinderea și reabilitarea rețelei de canalizare

Zona rezidențială a municipiului Buzău are un sistem mixt de canalizare pentru apa uzată menajeră și apa pluvială, în timp ce zona industrială are rețele separate de canalizare pentru apa uzată menajeră, apa uzată industrială și apa pluvială. Municipiul are patru colectoare principale incluse într-un sistem unitar. Apa pluvială provenită din zona industrială este transportată printr-un colector separat în râul Buzău. Rețeaua de canalizare este serios deteriorată, datorită slabei calități a materialelor și nivelului scăzut de întreținere, fiind necesară reabilitarea. Conform datelor existente, 70 – 80% din lungimea rețelei este colmatată în proporție de 30 – 70%. În cadrul acestei componente sunt prevăzute următoarele activități:

- Curățarea/decolmatarea celor patru colectoare principale, reabilitarea lor pe o lungime de circa 11 km și construcția a cinci bazine de retenție;
- Extinderea rețelei de canalizare în zonele neacoperite încă (aproximativ 25 km) în scopul furnizării de facilități de canalizare adecvate pentru 24.000 de locuitori;

- Achiziționarea echipamentului de întreținere în scopul creșterii eficienței acestei activități: 1) unitate mobilă de curățare a canalizării, inclusiv echipament CCTV; 2) extractor mobil de nămol.

Componenta B.2: Reabilitarea Stației de epurare a apelor uzate (SEAU)

Stația de epurare a apelor uzate Buzău este situată în partea de est a orașului, în apropierea râului Buzău. Stația a fost construită în două etape: linia veche a fost construită în perioada 1964-65, în timp ce linia nouă a fost construită în perioada 1975-85. Stația are o eficiență de epurare scăzută. În momentul de față, aceasta nu corespunde cerințelor Directivei privind epurarea apelor uzate urbane 91/271/CEE. De asemenea, costurile de exploatare, în special cele privind consumurile de energie, sunt ridicate datorită echipamentelor învechite, pompelor de proastă calitate și aeratoarelor mecanice depășite tehnologic. Nu există facilități de manipulare a nămolului. În prezent, nămolul este dispus pe paturi de uscare, fără a fi uscat în prealabil. Dotările laboratorului sunt limitate și nu permit monitorizarea adecvată a rezidurilor și nămolului.

Cu privire la încărcarea hidraulică, SEAU a fost proiectată pentru un debit de 900 l/s (77.760 m³/zi), dar în prezent lucrează la un debit mediu de 640 l/s (55.296 m³/zi). Luând în considerare reducerea consumului de apă, SEAU va fi reabilitată estimând un debit mediu pe vreme uscată de 42.950 m³/zi (497 l/s). Debitul maxim pe vreme umedă este evaluat la 671 l/s.

În ceea ce privește încărcarea biologică, SEAU va fi reabilitată pentru 233.000 locuitori echivalenți (l.e.), care includ 160.000 l.e. consumatori casnici, 58.000 l.e. (aproximativ 25%) industrie și 15.000 l.e. din alte surse.

Stația reabilitată va respecta standardele stabilite de Directiva privind epurarea apelor uzate urbane pentru cursuri de apă nesensibile (epurare secundară), cu prevederea denitrificării biologice. Reabilitarea stației va include posibilitatea care să permită extinderea acesteia pe principii de eficiență, dacă în viitor vor trebui respectate cerințele pentru descărcarea în cursuri de ape sensibile. Facilitățile de tratare a nămolului vor fi îmbunătățite. Dotarea prezentă a laboratorului este învechită și nu permite efectuarea de analize exacte ale apelor reziduale și nămolului. Va fi achiziționat echipament nou pentru laborator. Date fiind unele incertitudini privind cantitatea și calitatea apei uzate (datorate nivelului relativ scăzut de cunoaștere a rețelei de canalizare), o revizuire a încărcării hidraulice și biologice a SEAU va fi efectuată înainte de pregătirea documentelor relevante de licitație.

C) Asistență tehnică, supervizarea pe parcursul implementării și publicitatea

Următoarele activități vor fi întreprinse:

C.1 *Asistență tehnică pentru achiziții și implementarea proiectului*

Pregătirea documentelor de licitație¹

Aceasta va include:

- Consultanță pentru regia de apă în elaborarea metodologiei pentru utilizarea echipamentelor pentru cartare, GIS și modelările rețelei în scopul realizării unui inventar corespunzător/model hidraulic pentru rețelele de alimentare cu apă și canalizare;
- Efectuarea unei prime evaluări a pierderilor din rețeaua de apă și a problemelor subsecvente sistemului, dezvoltarea specificațiilor și metodologiilor pentru viitoarele investigații și remedii pentru reducerea pierderilor din rețea;
- Efectuarea unei revizuri a sistemului de canalizare, incluzând realizarea unui prime evaluări a nivelului de infiltrații în sistemul de canalizare și a problemelor subsecvente sistemului; dezvoltarea specificațiilor și metodologiilor pentru viitoarele investigații și reducerea infiltrațiilor în rețea de către constructor; consultanță pentru regia de apă privind dezvoltarea/întreținerea viitoare a sistemului;
- Reevaluarea schemei hidraulice și a încărcării cu poluanți a SEAU (instalarea unui debitmetru permanent pentru înregistrarea debitului la SEAU, instalarea echipamentului automat de recoltare a probelor și a facilităților de analiză adecvată a probelor de apă uzată, inventarul debitelor de apă uzată industrială). Ca parte a acestei reevaluări, va fi întreprins un studiu pentru conectările industriale în vederea stabilirii celei mai eficiente, din punct de vedere financiar, căi pentru tratatea apelor reziduale industriale;
- Pregătirea documentelor de licitație pentru lucrări;
- Consultanță pentru Unitatea de Implementare a Proiectului (PIU) în procesul de ofertare, evaluarea ofertelor și adjudecarea contractelor.

Sprrijin pentru problemele specifice ale proiectului, incluzând îndeplinirea condiționalităților stipulate la Art. 8:

- Consultanță și cursuri de pregătire pentru compania de utilități în vederea dezvoltării unui plan de monitorizare a apelor reziduale industriale și aplicarea reglementărilor în domeniul pretratării;
- Consultanță și cursuri de pregătire pentru Unitatea de Management a Proiectului în vederea elaborării unui Plan de management pe mediu;

---

¹ Parte din echipamentele cuprinse în descrierea măsurii la componenta A și componenta B vor fi achiziționate în cadrul contractului de servicii, acestea fiind necesare pentru pregătirea documentelor de licitație pentru lucrări. Aceste echipamente vor rămâne în proprietatea regiei de apă. Din aceste echipamente fac parte sistemul de detectare a pierderilor, stația de lucru GIS, modele de rețele, etc.

- Consultanță și cursuri de pregătire pentru Unitatea de Management a Proiectului în vederea elaborării strategiei de dispunere sigură și durabilă a nămolului;
- Sprijin pentru Unitatea de Management a Proiectului în pregătirea rapoartelor de progres ale proiectului și monitorizarea informațiilor privind indicatorii de performanță.

C.2 Supervizarea pe parcursul implementării: un inginer de supervizare FIDIC va fi la post pentru supervizarea implementării lucrărilor și va acționa ca inginer FIDIC pentru cele trei contracte de lucrări prevăzute pentru viitor. Inginerul supervizor va asista PIU în următoarele activități:

- Avizează documentele de licitație pentru lucrări și se asigură că sunt îndeplinite de către constructori obligațiile cu privire la asigurarea manualelor de exploatare și pregătirea personalului companiei de utilități în exploatarea noii infrastructuri construite/reabilite;
- Dezvoltarea strategiei de exploatare și întreținere în scopul optimizării procesului de gestionare a bunurilor;
- În ceea ce privește rețeaua de canalizare, asistă compania de apă în utilizarea metodologiei de realizare a modelului GIS pentru sistemele de canalizare; lucrează cu constructorul pentru contractul de canalizare în vederea investigării infiltrațiilor și realizarea lucrărilor de remediere la un nivel optim în cadrul contractului;
- În ceea ce privește rețeaua de alimentare cu apă, asistă compania de apă în utilizarea metodologiei de realizare a modelului de rețea și lucrează cu constructorul pentru contractul referitor la rețeaua de alimentare cu apă în vederea reducerii pierderilor sistemului;
- Revede și actualizează planul de dezvoltare general la finalul măsurii ISPA în vederea reevaluării costurilor generale pentru conformarea cu directivele europene în domeniul apei.

C.3 Publicitatea pentru proiect: aceasta va include atât publicitatea privind contribuția Uniunii Europene la măsura ISPA, cât și campania de conștientizare cu privire la îmbunătățirea calității serviciilor ca urmare a investiției. Aceasta va fi importantă pentru a sprijini acceptarea de către populație a creșterilor necesare de tarif.

Măsura ISPA 2002/RO/16/P/PA/012 va sprijini RAM Buzau pentru îmbunătățirea performanțelor sale financiare și de exploatare (participarea la Programul FOPIP) în vederea atingerii performanțelor unei companii de utilități moderne.

7. OBIECTIVE

Obiectivul general al măsurii este îmbunătățirea infrastructurii de mediu în municipiul Buzău, România, țară candidată pentru aderarea la Uniunea Europeană, în scopul îndeplinirii obligațiilor stabilite în parteneriatul de aderare. Măsura ISPA este în concordanță cu prioritățile strategiei ISPA pentru sectorul de mediu, care stabilește ca ținte orașele principale cu peste 100.000 de locuitori.

Măsura va contribui la realizarea următoarelor obiective:

- Economii substanțiale în ceea ce privește costurile de exploatare în gestionarea serviciilor de apă și apă uzată datorită modernizării echipamentelor electrice și mecanice pentru sistemele de alimentare cu apă și de canalizare.

În ceea ce privește componenta de apă potabilă:

- Contribuție la implementarea Directivei Cadru nr. 2000/60/CE privind apa, conducând la creșterea eficienței utilizării apei, prin reducerea pierderilor și îmbunătățirea gestionării cererii.

Cu privire la componenta de apă uzată:

- Concordanța cu standardele Directivei nr. 91/271/CEE privind tratarea apelor uzate urbane și descărcarea în cursurile de apă nesensibile;
- Reducerea riscurilor privind sănătatea în municipiul Buzău prin extinderea rețelei de canalizare, astfel încât populația să fie conectată la aceasta în proporție de 100%.

În prezent, în municipiul Buzău, nu se îndeplinesc cerințele directivelor menționate mai sus și nici ale autorizațiilor de mediu ale autorităților române.

7.1. Indicatori fizici

Indicatorii cheie, așa cum sunt prezentați în tabelul următor, vor fi utilizați pentru monitorizarea progreselor fizice pe parcursul fazei de construcție a proiectului. Deoarece proiectarea finală a unor componente ale măsurii va fi realizată de constructor, mărimi cum ar fi lungimea fizică, precum și unele titluri prezentate în tabel sunt indicative. O listă finală a indicatorilor fizici va fi stabilită pentru monitorizare, după ce proiectarea pentru diferitele componente va fi finalizată.

Indicatori fizici Rezultate	Unitate de măsură (m, nr.)	Lungime / număr
PRODUCEREA ȘI DISTRIBUȚIA APEI POTABILE		
A. Extinderea și reabilitarea rețelei de distribuție a apei potabile		
<i>A.1 Reabilitarea și racordarea rețelei de distribuție</i>		
Conducte de distribuție Dn 110-Dn 250	km	47
Racorduri Dn 20 mm	km	6.5
Valve electrice	nr.	131
Hidranți	nr.	524
Cămine de intersecție	nr.	126
Echipament de întreținere	nr.	2
<i>A.2 Modernizarea stațiilor de pompare</i>		
Convertizoare de frecvență	nr.	8
Debitmetre ultrasonice	nr.	8
<i>A.3 Contorizare primară</i>		
Apometre Dn 20- Dn 50	nr.	7.000
Echipament de întreținere a contoarelor	nr.	1
COLECTAREA ȘI EPURAREA APEI UZATE		
B. Extinderea și reabilitarea rețelei de canalizare		
Rețea de canalizare	km	35,5
Racorduri	km	38
Sifoane de decantare	nr.	1.000
Cămine de vizitare	nr.	985
Bazine de retenție Volum=500m ³	nr.	4
Bazine de retenție Volum=10,000 m ³	nr.	1
C. Reabilitarea Stației de epurare a apelor uzate		
Camere de intervenție	nr.	1
Camera de intrare	nr.	1
Bazin de retenție Volum=6000 M ³	nr.	1
Epurarea primară (grătar lamelar, tocătoare, stații de pompare, echipament de măsurare a debitului)	nr.	5
Deznisipator și bazin de îndepărtare a grăsimilor	nr.	1
Stația de pompare SP1	nr.	1
Divizor de debit CD1	nr.	1
Bazinul de sedimentare primară	nr.	4
Reabilitarea și transformarea bazinelor de aerare	nr.	2
Stația de suflante pentru bazinele de aerare	nr.	2

Divizor de debit CD2	nr.	1
Reabilitarea bazinelor secundare de sedimentare	nr.	4
Reabilitarea conductei de descărcare	nr.	1
Stația de pompare SPA1	nr.	1
Bazine de omogenizare pentru nămolul primar și în exces	nr.	1
Stația de pompare pentru nămolul omogenizat	nr.	1
Condiționarea nămolului	nr.	1
Stația de pompare pentru nămol condiționat	nr.	1
Metantancuri	nr.	3
Uscarea nămolului și instalația chimică	nr.	1
Reabilitarea paturilor de uscare	nr.	1
Echipament de preuscarea a nămolului	nr.	1
Gestionarea biogazului (2 rezervoare de gaz și instalație de convertire a biogazului)	nr.	3
Infrastructura generală (rețele, centru de coordonare, SCADA, dispecerat și echipament de automatizare, etc.)	nr.	36
Echipament de laborator pentru SEAU	bucăți	59

Indicatorii de performanță propuși sunt următorii:

Indicatori de performanță	Inainte de ISPA	După ISPA
<i>Apă potabilă</i>		
Contorizarea abonaților individuali	31%	100%
Populația conectată la rețeaua de alimentare cu apă	99%	100%
Procentul de pierderi în rețeaua de alimentare cu apă raportat la producția totală de apă *	37%	25%
Reducerea numărului avariilor pe km. de rețea și a numărului avariilor pe o perioadă de un an	cca. 13 avarii/km - 2.200 avarii/an	cca. 4 avarii/km - 750 avarii/an
<i>Colectarea și epurarea apelor uzate</i>		
Populația conectată la rețeaua de canalizare	84%	100%
Performanțele SEAU	Neconform cu Directiva nr. 99/271/CEE (epurarea secundară)	Conform cu Directiva nr. 99/271/ CEE (epurarea secundară)

* Mai mulți indicatori specifici pentru reducerea pierderilor vor fi stabiliți în propunerile pentru monitorizare.

Pentru descărcările din SEAU sunt stabilite următoarele procente de reducere:

Agent	Reducere %	Inainte mg/l	Dupa mg/l
BOD (Consumul biologic de oxigen)	69%	80	25
COD (Consumul chimic de oxigen)	18%	152	125
SS (Suspensii Solide)	56%	85	35
Azot		<15	15

8. PROGRAM DE LUCRU

Programul de lucru prevăzut pentru fiecare componentă este următorul:

Componenta	Licitație	Semnare contract	Finalizare
Asistență tehnică și sprijin pentru achiziții	decembrie 2002	iunie 2003	decembrie 2006
Supervizare FIDIC a lucrărilor	noiembrie 2003	mai 2004	decembrie 2007
Extinderea și reabilitarea rețelei de alimentare cu apă	ianuarie 2004	iunie 2004	iunie 2007
Modernizarea SEAU	iunie 2004	decembrie 2004	decembrie 2007
Extinderea și reabilitarea rețelei de canalizare	iunie 2004	decembrie 2004	decembrie 2007

9. ELEMENTELE PRINCIPALELE ALE ANALIZEI FINANCIARE

9.1. Principiul poluatorul plătește

Parametrii de calitate pentru apele uzate industriale deversate în rețeaua de canalizare sunt stabiliți în legislația română (NTPA 002) și sunt aplicați la nivel național. În scopul îndeplinirii acestor standarde este necesar ca cele mai multe dintre industrii să preepureze apele uzate înaintea deversării lor în sistemul de canalizare. Pentru nerespectarea standardelor sunt impuse penalități financiare. Compania de utilități, RAM Buzău, a fost amendată de către autoritatea în domeniu, Administrația Națională *Apele Române*, în momentul în care calitatea efluentului nu a respectat parametrii impusi. Aceasta indică faptul că un sistem de monitorizare și penalizare este activ, cu toate că, aparent, mărimea amenziilor aplicate nu acționează încă în sens preventiv pentru eliminarea neconcordanțelor. Industria contribuie cu 25% la încărcarea cu poluanți și cu 35% la încărcarea hidraulică a stației de epurare. Compania de utilități va beneficia de sprijin în

cadrul componentei de asistență tehnică a măsurii în vederea dezvoltării unui sistem mai eficient de monitorizare a apelor uzate industriale.

9.2. Tarife

Tariful pentru apă cuprinde componentele de apă și apă uzată, cuantumul pentru cea din urmă reprezentând aproximativ 1/3 din tariful combinat.

În anii 2000 și 2001, departamentul de apă și apă uzată al regiei a înregistrat pierderi și în mod evident au existat subvenții încrucișate cu departamentul de termoficare al regiei. Principalul motiv pentru pierderile înregistrate și pentru reducerea veniturilor, îl reprezintă scăderea consumului de apă cauzat de diminuarea cantității de apă livrată către consumatori, ca o consecință a creșterii gradului de contorizare secundară. A existat o creștere a veniturilor regiei rezultate din furnizarea apei potabile către companii și instituții, ca rezultat al creșterii activității în industria privată din Buzău, dar aceasta nu a compensat pierderile operaționale.

Spre deosebire de orașele care au fost implicate în Programul de Dezvoltare a Utilităților Municipale (MUDP) I și II, în Buzău tariful pentru apă și apă uzată nu a crescut în termeni reali o perioadă lungă de timp și a fost ajustat în funcție de rata inflației cu anumite întâzieri, care au determinat importante pierderi din venituri potențiale. Datorită presiunilor determinate de Aplicația ISPA, RAM Buzău în acord cu Municipality Buzău a operat o semnificativă creștere a tarifului în semestrul doi al anului 2002. Creșterea reprezintă aproximativ 50%, în termeni reali, comparativ cu trimestrul doi al anului 2002. În valoare absolută, tariful combinat pentru apă și apă uzată a crescut de la 5.185 lei/m³ (0,16 Euro/m³) la 7.703 lei/m³ (0,23 Euro/m³).

În scopul asigurării durabilității Măsurii ISPA, o creștere suplimentară a tarifului în termeni reali, cu 40% pentru apa potabilă și cu 75% pentru apă uzată (de exemplu 50% din tariful combinat ajunge la cca. 0,34 Euro/m³ pentru serviciile de apă și apă uzată) va avea loc în decursul anului 2003. În mod suplimentar, ajustarea tarifului în raport cu rata de inflație va avea loc trimestrial.

În ceea ce privește suportabilitatea, în prezent (după creșterea recentă cu 50% în termeni reali) taxele pentru apă reprezintă aproximativ 2,64% din venitul mediu disponibil pentru fiecare familie. Venitul mediu pe familie este în jur de 150 Euro pe lună. Rata de suportabilitate va crește la cca. 3,68% în momentul aplicării noilor creșteri de tarif. Este așteptată o scădere la 2,94% în 2009, odată cu finalizarea procesului de contorizare primară și secundară, care combinat cu creșterea tarifului ar trebui să conducă la reducerea consumului de apă. O scădere semnificativă a consumului de apă este în concordanță cu tendințele manifestate în România începând cu anul 2000. Așa cum a fost arătat mai sus, astfel de scăderi au condus la diminuarea veniturilor pentru companiile de utilități, care au indus pierderi operaționale pentru serviciile de apă și canalizare.

În momentul de față, consumul de apă se situează în jurul cifrei de 118 l/om/zi pentru locuințele contorizate, 150 l/persoană/zi pentru apartamentele de bloc contorizate și 260 l/persoană/zi pentru apartamentele de bloc necontorizate. Regia estimează consumul mediu de apă în anul 2020 de cca. 117 l/persoană/zi. Creșterea de tarif este aceeași pentru consumatorii casnici și pentru industrie. Există un angajament din partea Municipality Buzău de a restructura tariful pentru apă uzată, care are ca obiectiv schimbarea ponderii tarifului pentru industrie corespunzător încărcării cu poluanți și celei hidraulice.

Având în vedere datele menționate mai sus, o rată de intervenție de 74% a fost considerată justificată, pentru a asigura viabilitatea financiară a măsurii.

9.3. Exploatare și întreținere

În ceea ce privește exploatarea și întreținerea, ca rezultat al nivelului scăzut al resurselor, sumele cheltuite până acum pentru întreținere sunt mult mai mici decât ar fi necesar într-o companie modernă de utilități. Aceasta se reflectă în starea proastă a infrastructurii. Proiecțiile care subliniază creșterea tarifului pentru a asigura durabilitatea prevăd creșterea costurilor de operare și întreținere de patru ori. Suplimentar, ca și în cazul măsurilor ISPA anterioare, unde regiile au fost implicate în Programele MUDP I și II, va fi înființat un fond de întreținere, reparații și dezvoltare. Obiectivul acestui fond va fi să asigure resurse necesare pentru rambursarea împrumutului și pentru o exploatare și întreținere adecvată.

10. ANALIZA IMPACTULUI ASUPRA MEDIULUI

Reabilitarea Stației de epurare a apelor uzate Buzău intră sub incidența anexei II a Directivei nr. 85/337/CEE amendată prin Directiva nr. 97/11/CE. O evaluare a impactului de mediu a fost efectuată. Consultarea publicului a fost realizată. SEAU deversează în râul Buzău, care nu este clasificat ca un curs sensibil de apă.

11. COSTURI ȘI ASISTENȚĂ (ÎN EURO)

A. Costuri indicative pe fiecare tip de cheltuială

Articol	Cost total (în euro)	Cost neeligibil (în euro) (3)	Cost total eligibil (în euro)
Taxe de planificare/proiectare	1.224.486	83.528	1.140.958
Pregătirea terenului	434.807	6.948	427.859
Lucrări principale	13.110.450		13.110.450
Utilaje și instalații	15.876.700	463.200	15.413.500
Asistență tehnică	1.136.850		1.136.893

Supervizare pe parcursul implementării	2.050.000		2.050.000
Publicitate	50.000		50.000
Cheltuieli neprevăzute (2)	1.687.610	11.580	1.676.030
Taxe și impozite (1)	289.872	289.872	N/A
Alte cheltuieli (<i>teste de punere în funcțiune și pregătire personal</i>)	434.808	6.948	427.860
TOTAL	36.295.626	862.076	35.433.550

- (1) Neeligibile;
- (2) Justificate și aplicate doar la paragraful bugetar menționat. Cheltuielile neprevăzute au fost estimate la 5%;
- (3) Aceasta include cheltuieli anterioare, taxe și impozite și costurile privind reabilitarea puțurilor de extracție, care au fost adăugate ulterior de beneficiarul final. În cadrul măsurii, acestea nu au fost identificate ca o prioritate.

B. Costuri eligibile indicative pe componentă

Articol	Componenta A Distributie apa potabila (cca. 22%)	Componenta B Canalizare si extinderea/ reabilitarea SEAU (cca. 69%)*	Componenta C Asistenta Tehnica, Supervizare & publicitate (cca. 9%)
Taxe planificare/proiectare	275.570	865.338	
Pregătirea terenului	103.339	324.520	
Lucrări principale	5.608.850	7.501.600	
Utilaje și instalații	1.280.400	14.133.100	
Asistență tehnică			1.136.893
Supervizare pe parcursul implementării			2.050.000
Publicitate			50.000
Cheltuieli neprevăzute	368.574	1.307.456	
Altele (<i>teste de punere în funcțiune și pregătire personal</i>)	103.339	324.521	
TOTAL	7.740.072	24.456.285	3.236.893

* În mod indicativ, 64% din aceasta sumă (cca. 15,6 meuro) este alocată pentru reabilitarea SEAU (incluzand echipamentul de laborator) si 36% (cca. 8,8 meuro) pentru modernizarea rețelei de canalizare.

Cost total	Contributia sectorului privat	Cheltuieli neeligibile	Costuri totale eligibile	Asistența ISPA	Rata asisteței %
36.295.626	0	862.076	35.433.550	26.220.827	74%

Rata asistenței: 74%

12. IMPLICAREA INSTITUȚIILOR FINANCIARE INTERNAȚIONALE

În municipiul Buzău, în sectorul apei și apei uzate nu au existat finanțări anterioare din partea IFI. Municipiul Buzău a beneficiat din partea Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) de un împrumut în valoare de 15 milioane USD, pentru reabilitarea sistemului termic în cadrul proiectului privind conservarea energiei termice.

Banca Europeană de Investiții (BEI) și-a dat acordul de principiu pentru a finanța investițiile incluse în cadrul măsurii, subiect al unui acord cu Guvernul României (Ministerul Finanțelor Publice) privind condiționalitățile împrumutului. O misiune comună de evaluare din partea Comisiei Europene – BEI a fost întreprinsă în municipiul Buzău în luna iulie 2002.

Împrumutul va fi Guvernul României prin intermediul Ministerului Finanțelor Publice. Din partea Ministerului Finanțelor Publice ca împrumutat al BEI se așteaptă confirmarea că acesta va pune la dispoziția municipalității suma împrumutată pentru finanțarea sectorului de apă și apă uzată în municipiul Buzău. Se așteaptă ca decizia formală a Comitetul de conducere al BEI să fie luată în luna ianuarie 2003.

13. CONDIȚII SPECIFICE PRIVIND MĂSURA

Vezi art. 8 al Memorandumului de finanțare.

14. PLANUL DE ACHIZIȚII

Lucrările vor fi implementate în conformitate cu planul de achiziții provizoriu, menționat în anexa nr. I.a. Înainte de plata celui de-al doilea avans, beneficiarul va prezenta un plan final de achiziții întocmit pe baza modelului din anexa nr. I.a, care trebuie agreat de către Comisie.

Licitațiile vor fi realizate în concordanță cu regulile stabilite în capitolul IX al Regulamentului Financiar, participarea la procedurile de licitații vor fi deschise tuturor persoanelor fizice și juridice definite la punctul (a) din paragraful (2) al secțiunii a XI-a din anexa nr. III.1.

ANEXA nr. I.a

Plan de achiziții provizoriu

Oferta nr.	Descrierea lucrărilor și serviciilor care vor fi licitate	Tipul contractului (lucrări, furnizare de materiale, servicii)	Previziuni privind lansarea ofertei (lună, an)	Rata de rambursare a facturilor aferente contractului specific
1	Asistența Tehnică pentru implementarea proiectului, inclusiv pentru achiziții	servicii	decembrie 2002	74%
2	Supervizare FIDIC pe parcursul implementării	servicii	noiembrie 2003	74%
3	Reabilitarea SEAU	lucrări – FIDIC galben	iunie 2004	74%
4	Reabilitarea și extinderea rețelei de canalizare	lucrări – FIDIC roșu	iunie 2004	74%
5	Reabilitarea, extinderea și modernizarea rețelei de distribuție a apei potabile	lucrări – FIDIC roșu	ianuarie 2004	74%

Termenii specifici pentru acordarea contractelor se vor publica în Jurnalul Oficial al Comunității Europene și/sau pe Internet.

PLAN DE FINANȚARE (bazat pe angajările din bugetul UE)

Titlul măsurii: Reabilitarea stației de tratate a apelor uzate, a sistemului de canalizare și a rețelei de alimentare cu apă potabilă în municipiul Buzău, județul Buzău, România

Nr. ISPA: 2002/RO/16/P/PE/021

euro

Anul	Cost total	Costuri neeligibile	Costuri eligibile										Împrumut de la BEI	
			Total		ISPA		Guvern Central	Autorități naționale		Altele	11	12		
			4	5	6	7		8	9				10	
	1	2	3 = 5+7+8+9 +10	4 (%) =3/1	5	6 (%) =5/3	7	8	9	10	11	12 (%) =11/1		
2000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	24.803.485	-	24.803.485	100	18.354.579	74	-	-	6.448.906	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	7.086.710	-	7.086.710	100	5.244.165	74	-	-	1.842.545	-	-	-	-	-
2006	3.543.355	-	3.543.355	100	2.622.083	74	-	-	921.272	-	-	-	-	-
Ne anualizat	862.076	862.076	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.212.723	25
Total	36.295.626	862.076	35.433.550	98	26.220.827	74	-	-	9.212.723	-	-	-	9.212.723	25

*) Anexa nr. II este reprodusă în facsimil.

Anexa nr. III.1

Prevederi financiare privind implementarea ISPA

Secțiunea I
Forme și rate de asistență

(1) Asistența Comunității prin ISPA poate fi sub formă de asistență nerambursabilă directă, de asistență rambursabilă sau orice altă formă de asistență.

Asistența rambursată către autoritatea de management sau către altă autoritate publică va fi refolosită în același scop.

(2) Rata asistenței din partea Comunității acordată prin ISPA poate fi de până la 75 % din cheltuiala publică sau echivalentă, inclusiv cheltuielile făcute de organismele ale căror activități se încadrează într-un cadru legal sau administrativ care face să fie privite ca echivalente ale unor organisme publice. Comisia poate propune creșterea acestei rate până la 85 %, în special acolo unde consideră că o rată mai mare de 75 % este necesară pentru îndeplinirea unor măsuri esențiale pentru atingerea obiectivelor generale ale ISPA.

Rata asistenței și suma maximă a grantului ISPA vor fi specificate în memorandumul de finanțare aferent măsurii respective.

În cazul asistenței rambursabile sau în cazul în care există un interes special al Comunității, rata de asistență trebuie redusă ținându-se seama de:

- (a) disponibilitatea cofinanțării;
- (b) capacitatea măsurii de a genera venituri; și
- (c) aplicarea corespunzătoare a principiului “poluatorul plătește”.

(3) Măsurile care generează venituri în conformitate cu paragraful 2 (b) sunt acelea care privesc:

- (a) infrastructura a cărei folosință implică taxe provenite de la utilizatori;
- (b) investiții productive în sectorul de mediu.

Comisia a elaborat recomandari privind aplicarea principiului poluatorul plătește.

(4) Măsurile privind studiile preliminare și asistența tehnică pot fi finanțate în mod excepțional în proporție de 100% din costurile totale.

(5) Măsurile acoperite de un memorandum de finanțare vor fi implementate de către țara beneficiară în strânsă colaborare cu Comisia, care își va păstra responsabilitatea pentru utilizarea fondurilor alocate.

*) Anexa nr. III este reprodusă în facsimil.

Secțiunea a II-a Angajamente

(1) Comisia implementează cheltuielile prin ISPA în conformitate cu Reglementarea financiară aplicabilă bugetului general al Comunității Europene, pe baza memorandumului de finanțare care va fi încheiat între Comisie și țara beneficiară.

Totuși, angajamentele bugetare anuale referitoare la asistența acordată măsurilor vor fi efectuate într-unul din următoarele două moduri:

- (a) Angajamentele pentru măsurile finanțate prin ISPA care vor fi realizate pe parcursul a 2 ani sau mai mult trebuie, ca regulă generală și sub rezerva punctului (b), să fie efectuate în rate anuale.

Angajamentele pentru prima rată anuală vor fi făcute de către Comisie la semnarea memorandumului de finanțare referitor la măsură.

Acest angajament nu va depăși totalul plății în avans, prevăzută la secțiunea III (2) de mai jos, și al asistenței financiare nerambursabile pentru cheltuielile estimate pentru primul an indicat în planul de finanțare.

Angajamentele pentru ratele anuale următoare trebuie să se bazeze pe planul financiar inițial sau revizuit al măsurii. Acestea vor fi acordate, în principiu, la începutul fiecărui an financiar dar nu mai târziu de 1 aprilie al anului în discuție, cu condiția ca cheltuielile preconizate pentru anul viitor să le justifice și că progresul lucrărilor demonstrează că proiectul avansează satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

- (b) Pentru măsurile cu o durată mai mică de 2 ani și pentru care asistența Comunității nu de pășește 20 milioane Euro, un prim angajament de până 80 % din totalul asistenței acordate poate fi făcut când Comisia semnează memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Diferența va fi angajată în condițiile în care progresul lucrărilor demonstrează că proiectul înaintează satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

(2) Cu excepția cazurilor deplin justificate, asistența angajată pentru o măsură la care lucrările fizice nu au început în intervalul de 2 ani de la data semnării de către Comisie a Memorandumului de finanțare referitor la măsură, va fi anulată.

În orice caz Comisia trebuie să informeze în timp util țara beneficiară și autoritatea desemnată atunci când există riscul unei anulări.

Secțiunea a III-a Plăți

(1) Plățile pot avea forma fie a unui avans, fie a unor plăți intermediare sau a diferenței finale.

Plățile intermediare și plata diferenței finale trebuie să se refere la cheltuieli certificate și plătite,

care trebuie susținute de facturi primite sau de documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

(2) Plățile în avans

Ca o regulă generală, un avans de până la 20% din totalul asistenței acordată prin ISPA, așa cum a fost inițial decis, va fi plătit autorității desemnate așa cum este definită la paragraful (9).

Avansul este, ca regulă generală, transferat în următoarele moduri:

- o primă tranșă de până la jumătate din valoarea avansului este plătită când țara beneficiară semnează memorandumul de finanțare;
- diferența este plătită după semnarea primului contract, în mod normal primul contract de lucrări.

Abaterile de la această regulă generală trebuie aprobate printr-o decizie a comisiei în memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Întregul avans sau părți din acesta trebuie returnate de autoritatea desemnată, menționată în paragraful (2), dacă nici o cerere de plată nu a fost transmisă Comisiei în 12 luni de la data la care a fost plătit avansul. Valoarea avansului care trebuie returnat va fi stabilit de Comisie pe baza cheltuielilor eligibile efectiv plătite. Returnarea avansului nu duce la anularea asistenței acordată de către Comunitate.

(3) Plățile intermediare

Plățile intermediare sunt efectuate de către Comisie către autoritatea desemnată la cererea acesteia, dacă măsura progresează satisfăcător către finalizare și vor fi făcute pentru a rambursa cheltuielile efectuate și certificate, sub rezerva următoarelor condiții:

- țara beneficiară a înaintat un raport care să descrie progresul măsurii din punct de vedere al indicatorilor fizici și financiari și conformitatea acesteia cu memorandumul de finanțare, inclusiv, atunci când este cazul, orice condiții specifice referitoare la asistență;
- s-au luat măsuri în sensul îndeplinirii observațiilor și recomandărilor autorităților de inspecție naționale și/sau comunitare;
- au fost indicate măsurile luate pentru corectarea oricăror probleme tehnice, financiare și legale care au apărut;
- a fost analizată orice îndepărtare de la planul financiar inițial;
- au fost descrise etapele parcurse pentru publicitatea măsurii.

Țara beneficiară va fi informată de Comisie dacă nu a îndeplinit una din condițiile stipulate mai sus.

Va fi folosit modelul standard furnizat de Comisie pentru cererile de plată și pentru rapoartele de progres fizic și financiar.

(4) Țările beneficiare trebuie să se asigure că solicitările de plată sunt înaintate Comisiei, ca regulă generală, de 3 ori pe an, până la 1 martie, 1 iulie și 1 noiembrie cel mai târziu.

- (5) Suma totală a plăților efectuate conform punctelor (2) și (3) nu trebuie să depășească 80 % din totalul asistenței acordate. Comisia poate crește acest procent până la 90% în cazuri justificate.
- (6) Plata diferenței finale din asistența acordată de către Comunitate.

Plata diferenței finale din asistența acordată de către Comunitate, calculată pe baza cheltuielilor certificate și într-adevăr efectuate, va fi făcută dacă:

- măsura a fost realizată în conformitate cu obiectivele sale;
- măsura a îndeplinit condițiile sale specifice, cum sunt menționate în memorandumul de finanțare;
- raportul final menționat în secțiunea a V-a a fost înaintat Comisiei;
- autoritatea desemnată sau organismul menționat în paragraful (2) a înaintat către Comisie o cerere de plată, în termen de 6 luni de la data limită de finalizare a lucrării, pentru cheltuielile specificate în memorandumul de finanțare;
- țara beneficiară certifică Comisiei că informațiile furnizate în cererea de plată și în raport sunt corecte;
- țara beneficiară a transmis Comisiei declarația menționată în apendicele B la anexa nr. III.4,
- toate măsurile de informare și publicitate stabilite de Comisie în anexa nr. III.6 au fost implementate;
- când managementul ajutorului acordat pentru o măsură este conferit agenților de implementare din țările beneficiare în sistem descentralizat, țările beneficiare furnizează Comisiei toate informațiile necesare pentru a verifica dacă regulile Comunității privind achizițiile publice au fost îndeplinite, în special cele care privesc publicarea anunțurilor de licitație și transmiterea rapoartelor de evaluare a ofertelor și de adjudecare a contractului, și că au fost respectate toate condițiile specificate în memorandumul de finanțare.

(7) Dacă raportul final menționat mai sus nu este transmis Comisiei în termen de 6 luni de la data finală de terminare a lucrărilor și de efectuare a plăților, astfel cum este specificat în memorandumul de finanțare, partea de asistență care reprezintă diferența finală pentru acea măsură va fi anulată.

(8) Cererile pentru plățile intermediare și pentru plata finală prezentate de țara beneficiară sunt însoțite de o declarație a Responsabilului Național cu Autorizarea, care specifică numai plățile legate de cheltuielile susținute de facturile primite sau de alte documente contabile cu valoare probativă și care sunt conforme cu prevederile care guvernează eligibilitatea cheltuielilor pentru proiectele asistate prin ISPA, astfel cum sunt specificate în anexa nr. III.2.

(9) Toate plățile pentru ajutorul acordat de Comisie prin acest memorandum de finanțare vor fi făcute către o entitate centrală, Fondul Național, desemnat de țara beneficiară să primească asemenea plăți. Ca regulă generală, plățile trebuie făcute de către Comisie într-un singur cont bancar desemnat de țara beneficiară, nu mai târziu de 2 luni de la primirea unei cereri valide și complete de plată. Acest termen limită nu se aplică pentru plata avansului. Fondul Național trebuie să transfere cât de repede posibil și în totalitate contribuția ISPA către organismele responsabile cu implementarea.

(10) Fondul Național, condus de Responsabilul Național cu Autorizarea (RNA), va avea întreaga responsabilitate pentru managementul fondurilor în cadrul țării beneficiare. RNA va fi, de asemenea, responsabil pentru returnarea către Comisie a oricăror fonduri plătite în plus sau nejustificat.

Responsabilitățile Responsabilului Național cu Autorizarea sunt stabilite în memorandumul de înțelegere încheiat între Comisie și țările beneficiare.

Secțiunea a IV-a Folosirea euro

- (1) Sumele cuprinse în cererile pentru asistență, împreună cu planul de financiar relevant, vor fi prezentate în euro.
- (2) Sumele privind asistența și planurile de finanțare aprobate de Comisie vor fi exprimate în euro.
- (3) Declarațiile de cheltuieli care justifică cererile de plată corespunzătoare trebuie exprimate în euro.

Rata de schimb care va fi folosită trebuie să fie rata financiară contabilă a Comisiei aplicabilă pentru luna în care declarația de cheltuieli a fost înregistrată în documentele contabile ale autorităților responsabile cu managementul financiar al proiectului. Rata lunară de schimb este fixată conform prevederilor menționate în articolul 1 (2) din Reglementarea Comisiei (EURATOM, ECSC, EC) nr. 3418/93 care stabilește regulile detaliate de implementare a unor prevederi ale Regulementării financiare din 21 decembrie 1977. Rata de schimb este rata din penultima zi lucrătoare a lunii precedente pentru care ratele sunt stabilite. Comisia va informa autoritățile responsabile cu privire la această rată².

- (4) Plățile asistenței financiare acordate de Comisie trebuie făcute în euro către autoritatea desemnată de țara beneficiară în acest sens.

Secțiunea a V-a Raportul Final

Autoritatea sau organismul responsabil cu implementarea măsurii trebuie să transmită Comisiei un raport final în cel mult 6 luni de la finalizarea măsurii. Raportul final va conține următoarele:

- (a) descrierea lucrărilor efectuate, însoțită de indicatori fizici, cuantificări ale cheltuielilor pe categorii de lucrări și măsurile luate cu privire la clauzele specifice conținute în decizia de acordare a asistenței financiare nerambursabile;
- (b) certificatul de conformitate a lucrărilor cu decizia de acordare a asistenței financiare nerambursabile;
- (c) o primă evaluare a gradului de îndeplinire a rezultatelor prevăzute, mai ales cu privire la:

² <http://europa.eu.int/comm/dg19/infoeuro/fr/index.htm>

- data efectivă de implementare a măsurii;
- o indicare a modului în care măsura va fi administrată după finalizare;
- confirmarea, dacă este necesar, a previziunilor financiare, în special a celor privind costurile de operare și veniturile așteptate;
- confirmarea previziunilor socio-economice, în special a costurilor și beneficiilor așteptate;
- indicarea acțiunilor luate pentru a se asigura protecția mediului și costurile acestora inclusiv concordanța cu principiul “poluatorul plătește”;
- data la care măsura finanțată devine operațională.

(d) informații referitoare la acțiunile de publicitate.

Secțiunea a VI-a **Amendamente la memorandumul de finanțare**

(1) Dacă cheltuiala publică sau echivalentă într-adevăr efectuată diferă de cheltuiala planificată inițial, asistența acordată de Comunitate va fi modificată luându-se în calcul aceasta dar nu trebuie să depășească suma maximă stabilită în memorandumul de finanțare.

O schimbare a ratei asistenței Comunității față de rata acordată inițial sau față de asistența financiară nerambursabilă maximă va necesita o modificare a memorandumului de finanțare conform procedurilor descrise în paragraful (3).

(2) Dacă atunci când planul de finanțare al unui proiect este amendat, angajamentele și/sau plățile Comunității depășesc deja sumele menționate în planul de finanțare amendat, Comisia va opera ajustările necesare ținând seama de suma supraangajată sau supraplătită, când autorizează prima operație financiară (angajare sau plată) după acel amendament.

(3) Orice amendament la memorandumul de finanțare se va face în conformitate cu următoarele proceduri:

- (a) amendamentele care impun o modificare substanțială a obiectivelor sau caracteristicilor proiectului sau o schimbare substanțială în planul de finanțare sau în programul cheltuielilor, trebuie făcute printr-un memorandum de finanțare, ca răspuns la solicitarea țării beneficiare sau la inițiativa Comisiei după consultarea cu țara beneficiară. Definiția modificării “substanțiale” este dată în prevederile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor.
- (b) în cazul unor altor amendamente, țara beneficiară va trimite Comisiei o propunere în acest sens. Comisia trebuie să facă observațiile necesare sau își va transmite acordul în cel mult 20 de zile lucrătoare de la primirea propunerii. Amendamentul va fi adoptat după ce Comisia și-a dat acordul. Comitetul de management ISPA va fi informat despre aceste amendamente.
- (c) nici o modificare în cheltuiala anuală, mai mică de 25 % din totalul cheltuielilor planificate pentru proiect nu va fi considerată o modificare substanțială a planului de finanțare și a programului de cheltuieli.

Secțiunea a VII-a Controlul financiar

- (1) Un audit financiar corespunzător, intern și extern va fi îndeplinit, în conformitate cu standardele de audit internaționale acceptate, de către autoritățile naționale competente de control financiar, care trebuie să fie independente pentru a-și putea desfășura funcția. În fiecare an un plan de audit și un rezumat al concluziilor auditului efectuat trebuie transmise Comisiei. Rapoartele de audit vor fi puse la dispoziția Comisiei.
- (2) Fără a prejudicia verificările efectuate de țările beneficiare, serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor pot, prin propriul lor personal sau prin reprezentanți autorizați corespunzător, să efectueze pe teren audituri tehnice și financiare, inclusiv verificări prin sondaj și audituri finale.
- (3) Țara beneficiară trebuie să se asigure că, atunci când personalul Comisiei sau reprezentanții ei corespunzător autorizați și/sau Curtea Auditorilor efectuează verificări, aceste persoane au dreptul să inspecteze pe loc toate documentațiile relevante și care au legătură cu elementele finanțate prin memorandumul de finanțare. Țările beneficiare trebuie să sprijine serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor să își efectueze auditurile referitoare la utilizarea fondurilor acordate prin ISPA.
- (4) Implementarea detaliată a prevederilor principiilor controlului financiar, împreună cu înțelegerile de cooperare și coordonare a programării și metodologiei controlului, între Comisie și țările beneficiare sunt specificate în anexa nr. III.4.

Secțiunea a VIII-a Recuperarea plăților necuvenite

- (1) Dacă implementarea unei măsuri nu justifică fie o parte, fie toată asistența alocată, Comisia va conduce o examinare completă a cazului, în special cerând țării beneficiare să își facă cunoscute comentariile, într-un interval specificat de timp și să corecteze orice neregulă.
- (2) Ca urmare a examinării menționate la paragraful (1), Comisia poate reduce, suspenda sau anula asistența referitoare la măsura în cauză, dacă examinarea dezvăluie nereguli, o combinație necorespunzătoare a fondurilor sau neîndeplinirea uneia dintre condițiile specificate în memorandumul de finanțare și în special orice modificare semnificativă care afectează natura sau condițiile de implementare a măsurii și pentru care acordul Comisiei nu a fost cerut. Orice reducere sau anulare a asistenței implică recuperarea sumelor plătite.
- (3) Când Comisia consideră că o neregularitate nu a fost corectată sau că o parte ori întreaga operațiune nu justifică fie numai o parte, fie întreaga asistență acordată acesteia, Comisia trebuie să examineze corespunzător cazul și să solicite țării beneficiare să își înainteze observațiile într-o perioadă specificată. După examinare, dacă țara beneficiară nu a luat măsurile corective necesare, Comisia poate:
  - (a) să reducă sau să anuleze orice avans;
  - (b) să anuleze o parte sau întreaga asistență acordată măsurii.

Comisia va hotărî măsura corectoare ținând cont de natura neregulii și de existența oricăror deficiențe în sistemele de management și control.

(4) Orice suma plătită greșit trebuie returnată Comisiei de autoritatea definită la paragraful (9) din secțiunea a III-a. Dacă această autoritate nu returnează suma datorată Comisiei, țara beneficiară trebuie să ramburseze aceasta sumă Comisiei. Dobânda aplicată conturilor pentru întârzierile de plată trebuie aplicată sumelor nereturnate în conformitate cu regulile specificate în Reglementarea financiară care guvernează bugetul Comunității.

Secțiunea a IX-a Managementul

(1) Comisia trebuie să ceară țărilor beneficiare:

- (a) să stabilească începând cu data de 1 ianuarie 2000, dar în orice caz nu mai târziu de 1 ianuarie 2002, sistemele de management și control care asigură:
- implementarea corespunzătoare a asistenței acordată prin acest memorandum de finanțare, în conformitate cu principiile unui management financiar solid;
  - separarea funcțiilor de management și control;
  - că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei sunt corecte și provin dintr-un sistem contabil bazat pe documente justificative care sunt disponibile pentru verificare;
- (b) să verifice regulat că măsurile finanțate de Comunitate au fost corect realizate;
- (c) să prevină neregulile și să ia măsuri împotriva acestora;
- (d) să recupereze orice sume pierdute ca rezultat al neregulilor sau neglijenței.

(2) Sistemele de management și control ale țărilor beneficiare trebuie să furnizeze un sistem corespunzător de audituri, cum este definit în apendicele A la anexa nr. III.4, pentru a permite în special:

- regularizarea închiderii conturilor sintetice ale Comisiei cu înregistrările contabile și cu documentele justificative de la diferitele niveluri administrative;
- verificarea transferurilor fondurilor Comunitare disponibile și ale altor fonduri;
- examinarea planurilor tehnice și financiare ale proiectului, a rapoartele de progres, procedurile de licitație și contractare la diferitele nivele administrative.

Secțiunea a X-a Monitorizarea

Țările beneficiare și Comisia vor asigura implementarea și monitorizarea în conformitate cu următoarele prevederi:

- (1) Înființarea comitetelor de monitorizare trebuie să aibă loc în urma unei înțelegeri între țările beneficiare implicate și Comisie. Autoritățile și organismele desemnate de țara beneficiară, Comisie și, unde este cazul, BEI și/sau alte instituții cofinanțatoare, vor fi reprezentate în aceste comitete. Vor fi de asemenea reprezentate în asemenea comitete și autoritățile regionale sau locale și societățile private, în cazul în care acestea au competența necesară pentru executarea unui proiect și dacă sunt direct implicate în acest proiect.
- (2) Monitorizarea va fi făcută pe baza unor proceduri de raportare convenite în comun, de verificare prin sondaj și, dacă este necesar, prin înființarea unor comitete ad hoc. Indicatorii se vor referi la caracterul specific al proiectului și la obiectivele acestuia. Aceștia vor fi stabiliți în așa fel încât să arate stadiul atins în executarea măsurii în relație cu planul și obiectivele propuse inițial, și progresul realizat în domeniul managementului și în alte probleme legate de acesta.
- (3) (a) Pentru fiecare măsură, coordonatorul național ISPA trebuie să înainteze Comisiei rapoarte de progres în ultimele de 3 luni până la sfârșitul fiecărui an întreg de implementare.
- (b) Pentru întâlnirile comitetelor de monitorizare, coordonatorul național ISPA trebuie să înainteze rapoarte de progres conform modelului standard furnizat de Comisie. Raportul trebuie să intre în posesia Comisiei cu 15 zile lucrătoare înaintea întâlnirii programate.
- (4) Pe baza rezultatelor monitorizării și ținând seama de observațiile comitetului de monitorizare, Comisia va ajusta sumele și condițiile de acordare a asistenței aprobate inițial, ca și planul de finanțare prevăzut, dacă este necesar, la propunerea țărilor beneficiare.

Comisia va întocmi aranjamentele corespunzătoare pentru aceste modificări, în funcție de natura și importanța lor.

Secțiunea a XI-a **Transparența în adjudecarea contractelor**

- (1) Procedura care trebuie urmată pentru acordarea contractelor de lucrări, achiziții sau servicii, va respecta principiile cheie stabilite în Titlul IX din Reglementarea financiară aplicabilă bugetului general al Uniunii Europene.
- (2) (a) Participarea la procedurile de licitație trebuie să fie deschisă și pe baze egale pentru toate persoanele fizice sau juridice pentru care este aplicabil tratatul și tuturor persoanelor fizice sau juridice din țările beneficiare ISPA și din Cipru, Malta și Turcia;
- Prin urmare, se va cere ofertanților să își declare naționalitatea și să prezinte în sprijinul acestora probe normal acceptate de propria legislație.
- (b) În cazurile justificate corespunzător cum ar fi cofinanțarea de la instituții financiare internaționale și după o examinare făcută din timp de Comitetul de management ISPA, Comisia poate permite naționalilor unor țări să participe la licitația pentru contracte.
- (3) (a) Țările beneficiare vor lua toate măsurile necesare pentru a asigura o participare cât mai mare. Pentru aceasta și când valoarea contractelor o cere, ele trebuie să asigure publicarea în avans a invitației de participare la licitație în Jurnalul Oficial al Comunității Europene și în „Monitorul Oficial” din țările beneficiare.

- (b) Se vor elimina, de asemenea, orice practici discriminatorii și specificații tehnice care pot să limiteze participarea pe baze egale a tuturor persoanelor fizice sau juridice din țările membre sau din țările beneficiare.
  - (c) În plus, informația trebuie lansată pe Internet într-o formă transparentă.
- (4) Procedurile detaliate privind licitațiile și contractele sunt stabilite în Sistemul descentralizat de implementare (DIS), manual înființat pentru programul Phare.

Secțiunea a XII-a **Transparența în contabilitate și în rapoartele proiectelor**

Țara beneficiară trebuie să se asigure că, pentru măsura la care se referă memorandumul de finanțare, toate organismele publice sau private implicate în managementul și implementarea operațiunilor au fie un sistem separat de contabilitate, fie o codificare contabilă adecvată a tuturor tranzacțiilor implicate, ceea ce va facilita verificarea de către Comisie și de către autoritățile naționale de control, a cheltuielilor efectuate. De asemenea, trebuie să se asigure că toate cheltuielile sunt corect atribuite proiectului în cauză.

Autoritățile responsabile vor asigura accesul la toate documentele justificative cu privire la cheltuielile pentru fiecare proiect pe o perioadă de 5 ani efectuarea ultimei plăți pentru proiectul respectiv.

Secțiunea a XIII-a **Evaluarea ex-post**

Prin evaluarea ex-post se vor analiza atât utilizarea resurselor, cât și randamentul și eficiența asistenței și a impactului său, precum și factorii ce contribuie la succesul sau eșecul implementării măsurilor, realizărilor și rezultatelor.

După finalizarea măsurilor, Comisia și țările beneficiare vor evalua modul în care acestea au fost îndeplinite, inclusiv randamentul și eficiența utilizării resurselor. Evaluarea va cuprinde și impactul real al implementării lor pentru a se stabili dacă obiectivele inițiale au fost atinse. Printre altele, această evaluare se va referi și la contribuția măsurilor la implementarea politicilor Comunității în domeniul mediului sau contribuția acestora la politicile privind rețeaua Trans – Europeană extinsă și transportul în comun. De asemenea, ele vor evalua și impactul măsurilor asupra mediului.

Anexa nr. III.2

Prevederi privind eligibilitatea cheltuielilor pentru măsurile finanțate prin ISPA**Secțiunea I
Domeniul cheltuielilor**

ISPA acordă asistență pentru următoarele măsuri:

- (1) Proiecte de mediu care dau posibilitatea țărilor beneficiare să se alinieze la cerințele legilor Comunității privind protecția mediului și cu obiectivele Parteneriatului de Aderare;
- (2) Proiectele de infrastructură în transport, care promovează o mobilitate susținută și, în particular, cele care constituie proiecte de interes comun în baza criteriilor Deciziei nr. 1692/96/CE³ și cele care permit țărilor beneficiare să se conformeze obiectivelor Parteneriatului de Aderare; acesta include interconectarea și interoperabilitatea rețelelor naționale ca și rețelele transeuropene și accesul la aceste rețele;
- (3) Studii preliminare, evaluări și măsuri de asistență tehnică inclusiv acțiunile de informare și publicitate legate de proiectele eligibile. Acestea includ asistență tehnică și administrativă în beneficiul mutual al Comisiei și al țărilor beneficiare, care nu sunt în mod normal în sarcina administrației publice naționale, acoperind identificarea, pregătirea, managementul, monitorizarea, auditul și supervizarea proiectelor.

Regulile specificate în Secțiunile II - XII de mai jos referitoare la proiectele listate la punctele (1) și (2) de mai sus, sunt totuși aplicate prin analogie și deciziilor pentru proiectele menționate la punctul (3).

**Secțiunea a II-a
Definiții și concepte de bază****(1) Conceptul de proiect, etape ale proiectului și grupurile de proiecte**

În scopul prevăzut de acest document, se vor aplica următoarele definiții:

- (a) un “proiect” reprezintă o serie de lucrări indivizibile economic în scopul atingerii unei funcții tehnice precise și cu un scop clar identificat.
- (b) o “etapă independentă tehnic și financiar” reprezintă o etapă care poate fi identificată ca operațională în întregul său.
O etapă poate acoperi, de asemenea, studiile preliminare, de fezabilitate sau tehnice necesare pentru îndeplinirea unui proiect.
- (c) pot fi grupate proiectele care îndeplinesc următoarele condiții:
  - trebuie să fie localizate pe același curs de apă sau în aceeași arie de captare sau să fie situate de-a lungul aceluiași coridor de transport;

³ Decizia nr. 1692/96/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 1996 privind directivele Comunității pentru dezvoltarea rețelei de transport transeuropean.

- trebuie cuprinse în același plan global privind cursul de apă sau aria de captare sau coridorul, în scopuri bine identificate;
- trebuie supervizate de un organism responsabil cu coordonarea și monitorizarea grupului de proiecte în cazurile în care proiectele sunt derulate de autorități competente diferite.

(2) “Autoritatea responsabilă cu implementarea”

- (a) pentru proiectele finanțate prin ISPA “autoritatea responsabilă cu implementarea” este organismul responsabil cu licitațiile și contractările. Această autoritate este specificată la punctul 3 din anexa nr. I la memorandumului de finanțare.

Ca o consecință, orice schimbare a “autoritatea responsabilă cu implementarea” unui proiect trebuie să fie aprobată de către Comisie printr-un memorandum de finanțare.

În mod normal prin această autoritate se înțelege beneficiarul final al asistenței acordată prin ISPA. Numai această autoritate efectuează cheltuieli eligibile.

- (b) Totuși, această autoritate poate delega implementarea altui organism care poate, de asemenea, să efectueze cheltuieli eligibile. În asemenea cazuri, Comisia trebuie informată de tipul delegărilor propuse și trebuie să primescă o copie a documentelor relevante.

(3) Conceptul de “administrație publică”

Administrația publică poate cuprinde următoarele trei niveluri de guvernare:

- organisme de guvernare centrale (nivel național);
- organisme de guvernare regionale;
- organisme de guvernare locale.

În plus, acest concept poate include și organismele a căror activitate poate intra într-un cadru legal sau administrativ în virtutea faptului că sunt privite ca echivalentul unor organisme publice.

(4) Implementarea și perioada de implementare a unui proiect

- (a) Implementarea unui proiect cuprinde toate etapele de la planificarea preliminară (incluzând studiul variantelor) până la finalizarea proiectului aprobat și până la măsurile de publicitate pentru un proiect finanțat;
- (b) Memorandumul de finanțare se poate aplica uneia sau mai multor etape menționate mai sus;
- (c) Perioada de implementare a proiectului reprezintă, ca regulă generală, perioada necesară pentru finalizarea etapelor sus-menționate până în momentul în care proiectul devine complet operațional și obiectul fizic descris în memorandumul de finanțare a fost finalizat/definitivat.

(5) Evidența documentelor și transparența

Orice cheltuială declarată Comisiei trebuie să se bazeze pe înțelegeri legale obligatorii și/sau pe documente. Este imperativă existența unei evidențe documentare corespunzătoare.

În scopul maximizării transparenței și pentru a permite controlul comisiei și/sau al autorității naționale competente de control financiar asupra cheltuielilor, fiecare țară beneficiară trebuie să se asigure că orice organism implicat în managementul și implementarea proiectelor a stabilit o evidență contabilă separată privitoare la proiectul descris în memorandumul de finanțare.

(6) Cheltuieli

Cheltuielile trebuie raportate la plățile certificate și făcute efectiv de către autoritatea responsabilă cu implementarea, susținute de facturi plătite sau de documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

„Documentul contabil cu valoare probativă echivalentă” reprezintă orice document transmis de către autoritatea definită la punctul 2 din această secțiune pentru a demonstra că intrările contabile oferă o imagine adevărată și corectă a tranzacțiilor reale implicate, în concordanță cu practicile contabile standard. Este necesară o aprobare prealabilă a comisiei atunci când se folosesc documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

Secțiunea a III-a Principalele categorii de cheltuieli eligibile

Ca regulă generală cheltuielile legate de:

- studiile de fezabilitate;
  - planificare și proiectare, inclusiv studiul privind impactul asupra mediului;
  - pregătirea terenului;
  - construcții;
  - utilaje și instalații implicate permanent în proiect;
  - testare și instruire;
  - managementul proiectului;
  - măsurile compensatorii și de reducere a impactului asupra mediului;
  - alte tipuri de cheltuieli specificate în memorandumul de finanțare;
  - măsuri luate ca urmare a prevederilor anexei nr. III.6 privind informarea și publicitatea
- sunt subiecte eligibile pentru competențele prezentate mai jos.

Secțiunea a IV-a Studii de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectului

(1) Cheltuieli legate de studiile de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectelor

- (a) Cheltuielile legate de studiile de fezabilitate, planificare incluzând studiile privind impactul asupra mediului, expertize legate de proiect și proiectarea proiectelor sunt, ca regulă generală,

eligibile, cu condiția ca aceste cheltuieli să fie direct legate de unul sau mai multe proiecte și să fie aprobate în mod special printr-un memorandum de finanțare;

- (b) În acele cazuri, când mai multe proiecte se derulează prin același contract sau când autoritatea responsabilă cu implementarea exercită funcțiile de mai sus pe cont propriu, acestea trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului, bazat pe documente contabile sau pe documente cu valori probative echivalente (de exemplu cu ajutorul sistemului de alocare a timpului).

(2) Implicarea administrației publice

În cazurile în care funcționarii din administrația publică sunt implicați în activitățile menționate la punctul 1(a) al acestei secțiuni, cheltuielile pot fi acceptate ca eligibile de către comisie, în cazuri clar justificate și în concordanță cu următoarele criterii:

- Funcționarul a renunțat temporar la statutul său de funcționar în administrația publică;
- Cheltuielile trebuie să aibă la bază un contract privind unul sau mai multe proiecte specificate; în cazul în care un contract se referă la mai multe proiecte, costurile trebuie să fie alocate într-un mod transparent (de exemplu cu ajutorul programărilor în timp);
- Cheltuielile trebuie să fie direct legate cu unul sau mai multe proiecte individuale avute în vedere;
- Contractul trebuie să fie limitat în timp și nu trebuie să depășească data limită stabilită pentru finalizarea proiectului;
- Sarcinile care trebuie îndeplinite pentru acel contract nu trebuie să acopere atribuții administrative generale, ca cele specificate la punctul 1 din secțiunea a viii-a;
- Dispozițiile nu trebuie să fie folosite pentru a ocoli procedurile de achiziții publice ale comunității.

Secțiunea a V-a Pregătirea terenului și construcțiile

(1) În cazurile în care autoritatea responsabilă cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție sau părți din acestea, pe cont propriu, costurile trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului bazat pe documente contabile sau pe documente cu valoare probativă echivalentă.

În cazul în care sunt implicați funcționari ai administrației publice, se aplică prevederile specificate la punctul (2) din secțiunea a IV-a.

(2) Costurile eligibile trebuie să includă doar costurile reale apărute după datele specificate în la punctul (1) din secțiunea a x-a, și legate direct de proiect. Costurile eligibile pot include toate sau numai unele din următoarele categorii:

- Costuri privind munca (salarii brute și nete);

- Cheltuieli pentru utilizarea durabilă a echipamentelor pe perioada construcțiilor;
- Costuri de producție folosite pentru implementarea proiectului;
- Costuri de funcționare și alte categorii de cheltuieli, dacă sunt în mod specific justificate; acestea trebuie alocate în mod echitabil, în concordanță cu standardele contabile general recunoscute;
- Cheltuielile de funcționare impuse nu sunt eligibile în cazul în care autoritatea menționată la punctul (1) de mai sus este inclusă în administrația publică.

(3) Ca regulă generală costurile trebuie să fie evaluate la prețul pieței.

Secțiunea a VI-a **Achiziții, închirieri de echipamente și active necorporale**

(1) Echipamentul durabil care este parte a cheltuielilor de capital din cadrul proiectului

- (a) Cheltuielile privind achizițiile sau producția de utilaje și echipamente care vor fi permanent instalate și fixate în proiect sunt eligibile dacă acestea sunt prinse în inventarul echipamentului durabil de către autoritatea specificată la punctul (2) din secțiunea a II-a și sunt considerate ca și cheltuieli de capital, în concordanță cu convențiile standard de contabilitate;
- (b) Fără a prejudicia punctul (3) din secțiunea a IX-a, închirierea acestor echipamente este considerată ca parte a costurilor de operare și este neeligibilă.

(2) Achizițiile de active necorporale

Achizițiile și utilizarea activelor necorporale, ca de exemplu patentele, sunt eligibile dacă sunt necesare pentru implementarea proiectului.

(3) Echipamente utilizate pentru implementarea proiectului

- (a) În cazul în care autoritatea responsabilă cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție, sau o parte din acestea, pe cont propriu, cheltuielile privind achizițiile sau producția echipamentelor care sunt angajate pe perioada fazei de implementare a proiectului, nu sunt eligibile.
- (b) Echipamentele durabile, care sunt în mod expres achiziționate sau produse pentru implementarea proiectului, pot fi considerate eligibile dacă acestea sunt fără valoare economică ori distruse după folosință și dacă sunt specificate în memorandumul de finanțare.

(4) Echipamentele durabile utilizate de administrația publică

- (a) Cheltuielile privind achiziția sau închirierea de echipamente durabile utilizate de administrația publică nu sunt eligibile.
- (b) Fără a prejudicia prevederile punctului (2) sau (3) din secțiunea a VIII-a, cheltuielile privind echipamentul sau cele necesare pentru închirierea acestuia, utilizat de administrația publică ca

urmare a sarcinilor privind monitorizarea și supervizarea, pot fi eligibile numai cu acordul Comisiei.

Secțiunea a VII-a **Achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată**

Cheltuielile cu achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată (TVA) nu sunt eligibile.

Secțiunea a VIII-a **Cheltuieli administrative**

(1) Principii generale

Ca regulă generală, cheltuielile administrației publice, inclusiv salariile funcționarilor de la nivel național, regional și local nu sunt eligibile pentru asistență (inclusiv asistență tehnică), cu excepția cheltuielilor clar fundamentate provenite din obligațiile ce revin pentru realizarea controalelor financiare, monitorizării financiare și fizice, evaluarea și prevenirea neregulilor și a cheltuielilor care intră sub incidența obligațiilor de recuperare a sumelor pierdute.

Cu excepția Fondului Național, costurile care includ salariile legate de angajarea temporară, la inițiativa comisiei, a personalului temporar, fie funcționari publici, fie proveniți din sectorul privat, pentru lucrări privind managementul, urmărirea, evaluarea și controlul sunt eligibile prin măsuri de asistență tehnică așa cum sunt definite în la punctul (3) din secțiunea a I-a.

Echipamentului pentru monitorizare poate fi eligibil dacă este permis în mod specific printr-o măsură de asistență tehnică menționată în memorandumul de finanțare.

(2) Organizarea comitetelor de monitorizare

(a) fără a prejudicia punctul (1) de mai sus, cheltuielile apărute în organizarea procesului de monitorizare sunt eligibile prin prezentarea unor documente justificative;

(b) ca regulă generală, costurile permise includ una sau mai multe dintre următoarele categorii:

- servicii de traducere;
- închirierea de săli de conferință și aranjamentele auxiliare;
- închirierea de echipamente audio-video și alte echipamente electronice necesare;
- procurarea documentației și facilităților aferente;
- taxe pentru participarea experților;
- cheltuieli pentru călătorii.

(c) salariile și alocațiile pentru funcționarii din administrația publică intervenite în acest context nu sunt eligibile.

(3) Întâlniri la cererea Comisiei

Regulile prevăzute la punctul (2) de mai sus pot fi aplicate prin analogie la organizarea de întâlniri ad-hoc la cererea comisiei.

Secțiunea a IX-a Alte tipuri de cheltuieli

(1) Managementul și supervizarea proiectului

Cheltuielile referitoare la managementul și supervizarea proiectului sunt, ca regulă generală, eligibile sunt aplicate prevederile specificate la punctele (1) și (2) din secțiunea a IV-a.

(2) Costuri financiare

Nici un tip de costuri financiare legate de realizarea proiectului nu este eligibil; acestea privesc în particular dobânzile pentru finanțarea intermediară, comisioane bancare, comisioane de garanție, etc.

Garanțiile bancare legate de împrumuturile bancare folosite pentru finanțarea proiectului pot fi eligibile cu acordul Comisiei.

(3) Tehnici financiare care nu implică un transfer imediat al activelor proprii

Fără a prejudicia prevederile punctului (2), tehnicile financiare, care nu necesită implicarea imediată a transferului activelor proprii pot fi considerate eligibile, dacă sunt justificate și aprobate în memorandumul de finanțare.

Țările beneficiare trebuie să demonstreze, printr-o analiză a riscurilor, că tehnicile folosite sunt mai avantajoase din punct de vedere economic decât achiziționarea directă a unor bunuri.

(4) Cheltuieli de operare, costuri curente ale proiectelor finanțate

- (a) Nici un tip de costuri de operare apărute după finalizarea proiectului nu sunt eligibile;
- (b) Ca excepție de la prevederile punctului (a) de mai sus, cheltuielile pentru pregătirea personalului pentru operare și testarea proiectului și a echipamentelor pot fi luate în considerare ca și cheltuieli eligibile pentru o anumită perioadă, definită în memorandumul de finanțare.
- (c) Principiile definite la punctele (a) și (b) menționate mai sus sunt valabile, de asemenea, pentru o componentă individuală completă a unui proiect sau a unui grup de proiecte, chiar și în cazul în care întregul proiect nu a fost încă finalizat.

(5) Măsuri de publicitate și informare

Cheltuielile pentru măsurile luate în conformitate cu prevederile anexei nr. III.6 privind informarea și publicitatea sunt eligibile.

Secțiunea a X-a Perioada de eligibilitate

(1) Limita inițială de timp privind eligibilitatea

Limita inițială de timp privind eligibilitatea este evaluată diferențiat în conformitate cu următoarele situații:

(a) Când selecția proiectului, licitația și contractarea de către țările beneficiare fac obiectul aprobării ex-ante a Comisiei⁴, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care memorandumul de finanțare al proiectului este semnat de Comisie.

În caz excepțional, când finanțarea proiectului este realizată printr-o combinație fie de la bei, fie de la alta instituție finanțatoare și asistența financiară nerambursabilă ispa, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data încheierii acordului cu bei sau cu altă instituție finanțatoare, pentru fiecare proiect. Ca regulă generală, această dată nu trebuie să fie mai devreme de 6 luni de la data menționată la primul subparagraf. Sunt necesare în mod obligatoriu următoarele condiții:

- lucrările și contractele pentru care se aplică prevederile trebuie să fie identificate în memorandumul de finanțare;
- BEI sau altă instituție finanțatoare certifică respectarea prevederilor articolelor 108(2), 109 (2) și (3), 114 (1), 115, 117 și 118 ale Reglementării financiare aplicabile bugetului general al Comisiei Europene.

În cazurile de mai sus, ca regulă generală, comisia dispune aplicarea, după examinarea de către Comitetul de management ISPA, a prevederilor articolului 114 (2) din Reglementarea Financiară aplicabilă bugetului general al comisiei europene.

(b) După decizia Comisiei de a acorda sprijin agențiilor de implementare ale țărilor candidate pe baze descentralizate⁵, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care cererea de finanțare ajunge la Comisie (serviciul ISPA), cu condiția ca cererea de finanțare să poată fi considerată completă.

Plățile efectuate înainte de data specificată la punctele (a) și (b) de mai sus sunt neeligibile.

(2) Modificări ale proiectelor

(a) Orice modificare a unui proiect aprobat, care este egală sau mai mare de 5 milioane euro ori de 20% din costul total al acestuia, oricare ar fi mai mic, trebuie considerată o modificare substanțială a proiectului. Modificările majore ale obiectelor fizice ale proiectelor care schimbă natura acestuia sunt de asemenea tratate ca fiind "substanțiale".

Regulile stabilite la paragraful (1), se aplică și pentru eligibilitatea cheltuielilor privind modificările de mai sus.

⁴ Vezi Articolul 12.(1), Reglementarea Consiliului (CE) nr. 1266/99 din 21 iunie 1999

⁵ Vezi Articolul 12.(2), Reglementarea Consiliului (CE) nr. 1266/99 din 21 iunie 1999

- (b) Pentru orice altă modificare a proiectului, cheltuielile privind noi elemente fizice suplimentare sau extinse sunt eligibile din momentul în care cererea de modificare este primită de Comisie (serviciul ISPA).
- (c) Cererea pentru modificări și informațiile relevante atașate la aceasta pot fi prezentate comitetului de monitorizare. Înregistrarea cererii și a materialelor depuse trebuie să fie făcută în minuta întâlnirii.

(3) Timpul limită final privind eligibilitatea

- (a) Data finală a eligibilității este specificată, ca regulă generală, în articolul 4, paragraful 3 din memorandumul de finanțare;
- (b) Data finală depinde de plățile făcute de către autoritatea responsabilă cu implementarea;
- (c) Data finală a eligibilității este prevăzută în memorandumul de finanțare respectiv. După ce aceasta dată a expirat, beneficiarul dispune de o perioadă de șase luni pentru a supune comisiei solicitarea de plată finală împreună cu raportul final și o notificare, așa cum este prevăzut în paragraful (6) din secțiunea a III-a din anexa nr. III.1 și în apendicele B la anexa nr. III.4 la memorandumul de finanțare.
- (d) Comisia nu poate extinde această perioadă de șase luni.

Secțiunea a XI-a Cererile de plată

Cererile de plată prezentate comisiei de către țările beneficiare au la bază facturile deja plătite, așa cum sunt definite la punctul (6) din secțiunea a II-a.

În cazul lucrărilor angajate de către un concesionar sau de un organism echivalent, autoritatea guvernamentală responsabilă trebuie să certifice corectitudinea cheltuielilor.

Cererile de plată trebuie să fie înregistrate și certificate de către Responsabilul Național cu Autorizarea. Cererile sunt apoi înaintate Comisiei prin intermediul Delegației Comisiei Europene.

Secțiunea a XII-a Alte elemente nespecificate în detaliu

- (1) Orice întrebări apărute, care nu sunt explicit specificate în principiile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor în cadrul proiectelor finanțate prin ISPA, trebuie discutate cu Comisia. Comisia se va strădui să răspundă întrebărilor în mod deschis, în spiritul înscris în aceste principii și cu referire la principiile stabilite pentru fondurile de coeziune.
- (2) În cazul conflictelor dintre aceste principii și regulile naționale de eligibilitate, principiile prezentate mai sus trebuie să primeze.

Anexa nr. III.3.a

Model de cerere de plată pentru raportarea progresului financiar și fizic

INSTRUMENTUL PENTRU POLITICI STRUCTURALE DE PREADERARE –
ISPA

SOLICITARE DE PLATĂ

A. TIPUL PLĂȚII

Plăți peste 80% Plăți intermediare Plăți ale balanței finale

B. FONDUL NAȚIONAL / IDENTIFICAREA CONTULUI

Numele:

Adresa:

Persoana de contact:

Telefon:

Fax:

E-mail:

Denumirea băncii:

Sediul băncii:

Codul poștal:

Oraș:

Numărul contului:

Codul scurt:

C. MĂSURA

Denumirea măsurii:

Codul măsurii ISPA:

Codul național de referință:

Nr. Memorandumului de finanțare curent:

Data:

D. AUTORITATEA RESPONSABILĂ CU IMPLEMENTAREA

Denumire:

Adresa:

Cod poștal:

Oraș:

Persoana de contact:

Telefon:

E-mail:

E. CHELTUIELI INTERVENITE ȘI PLĂȚI ISPA

- (a) Cheltuieli eligibile confirmate la data:
 (b) În această solicitare de plată:
 (c) = (a)+(b) cheltuieli cumulative la data:
 (d) Plăți cerute de această aplicație:
 (e) = (d)/(b) % din cheltuielile confirmate:

Totalul plăților ISPA primite de către Fondul Național (FN) până la data:

F. CHELTUIELILE ELIGIBILE CURENTE PE CATEGORII MONEDA: EURO

Categorii de cheltuieli (*)	Cheltuieli în memorandumul de finanțare curent	Cheltuieli confirmate anterior	Cheltuieli confirmate în această cerere de plată până la data:	Totalul cheltuielilor confirmate	Rata de execuție financiară
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)	(5)=(4)/(1)
Taxe de proiectare					
Pregătirea terenului					
Principalele lucrări					
Utilaje și echipamente					
Asistență tehnică					
Supervizare					
Altele					
Total					

(*)categoriile prezentate sunt exemple care pot fi ajustate în vederea reflectării stadiului real al proiectului. Este de dorit o defalcare pe contract.

G. INDICATORII FIZICI AI EXECUȚIEI

Tipul lucrării (*)	Indicatori fizici (*)		Execuția fizică până la data plăților anterioare	Până la (data)	Până la (data)	Rata execuției fizice %
	Unitatea	Cantitatea		Execuția fizică referitoare la această cerere de plată	Execuția fizică referitoare la cererea de plată totală înaintată	
		(1)	(2)	(3)	4=(2)+(3)	5=(4)/(1)

(*) categoriile utilizate vor fi cele prezentate în formularul F.

H. SCURTĂ DESCRIERE A LUCRĂRILOR EFECTUATE

A se detalia progresul înregistrat de la ultima aplicație

I. CONDIȚII SPECIFICE PRIVITOARE LA MĂSURILE ARTICOLULUI 8 AL MEMORANDUMULUI DE FINANȚARE (M.F.)

A se preciza condițiile specifice, dacă acestea există, și modul în care acestea au fost îndeplinite.

J. OBSERVAȚII ȘI RECOMANDĂRI ALE AUTORITĂȚILOR DE INSPECȚIE NAȚIONALE SAU COMUNITARE (Anexa III.1a memorandumul de finanțare)

A se preciza observații sau recomandări, dacă acestea există (cu referiri complete la sursa acestora), și modul în care acestea au fost îndeplinite.

K. PROBLEME TEHNICE, FINANCIARE ȘI LEGISLATIVE (Anexa nr. III.1 la memorandumul de finanțare)

A se face referire la orice tip de probleme care pot apărea în implementarea măsurilor, inclusiv devieri de la planul de finanțare original și a se furniza explicații cu privire la acțiunile întreprinse pentru corectarea acestora.

L. MĂSURI ADOPTATE ÎN SCOPUL INFORMĂRII CU PRIVIRE LA ASISTENȚA OFERITĂ DE COMUNITATE (Anexa nr. III.6 la memorandumul de finanțare)

Panouri ridicate la locul execuției?	Da	☐	Nu	☐	
Mijloacele folosite pentru informarea publicului asupra măsurilor în cauză:					
Presa	☐	Televiziune	☐	Radio	☐
Alte mijloace audio-vizuale	☐				
Tipul documentației scrise, disponibile pentru public					

M. CONFIRMAREA RESPONSABILULUI NAȚIONAL CU AUTORIZAREA

Prin prezenta declar că cheltuielile eligibile confirmate se referă la articolele deja plătite și la investițiile aprobate, și care nu sunt rezultat al schimbării măsurii sau lucrărilor în afara măsurii descrise, și că documentele originale privind plățile indicate în listele anexate, sunt păstrate de aceasta entitate sau de autoritatea de implementare, ștampilate corect și disponibile în vederea consultării având ca scop principal verificarea acestora.

Data:

Semnatura și autentificarea

4. ACTUALIZAREA PLANULUI DE ACHIZIȚII

Contract (Nr., Tip & Descriere)(*)	Data publicării anunțului de previzionare a licitației	Tipul licitației vizate(**)	Data publicării anunțului de licitație		Costul contractului / costul estimativ al contractului milioane euro	Tipul co- finanțării	Data semnării și numele câștigătorului / stadiu(***)
			Dacă nu s- a publicat	Dacă s-a publicat			
			Data estimativă	Data, nr. MO/ Internet			
Semnat							
În pregătire							

(*) Specificați contractul principal.

(**) Indicați dacă acordul contractual va fi conform Cărții FIDIC Roșii, Galbene sau Argintii. Specificați dacă licitația este local, internațională sau restrânsă și justificați procedura în cazul precalificării.

(***) Pentru contractele aflate în pregătire, oferiți câteva detalii despre stadiul pregătirii documentelor de licitație.

5.		PLANUL DE CHELTUIELI				UM: EURO			
Anul	Costul eligibil total		Plățile efectuate		Cheltuieli viitoare estimative		Cheltuieli totale		Diferență / Cost total% (9)=((7)-(2))/total (2)
	Estimarea inițială*	Estimarea acceptată curentă **	(până la data raportării)	(%) (3)/(2)	(de la data raportării)	(%) (5)/(2)	(7)=(3)+ (5)	(%) (7)/(2)	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	
2000									
2001									
2002									
Trim 1									
Trim. 2									
Trim. 3									
Trim. 4									
2003									
Trim. 1									
Trim. 2									
Trim. 3									
Trim. 4									
2004									
2005									
2006									
Total									

Propuneri de schimbare a Planului Financiar Da

Nu

Transmise la CE în data de:

Vor fi transmise la CE în data de:

Vor fi prezentate în cadrul Comitetului de Monitorizare (atașați planul și motivele schimbării)

* La momentul semnării Memorandumului de Finanțare

** Ultimul Comitet de Monitorizare

**6. FISA INFORMATIVA PRIVIND EXECUTIA FIZICA SI
FINANCIARA (*)**

Categoriile de cheltuieli eligibile (*)	Execuția fizică			Execuția financiară					Progres fizic	
	Indicatori fizici (*)		Execuția fizică până la actualul Comitet de Monitorizare	Rata execuției fizice (%)	Cheltuieli de la ultimul Comitet de Monitorizare	Cheltuieli până la actualul Comitet de Monitorizare	Indicatori financiari			Rata execuției financiare (5)
	UM	Cantitate					Costul eligibil estimat (euro)	% din cost		
	(1)	(2)	(3)	4=(3)/(1)	(7)	(8)	(5)	(6)	9=8/5	10=4*6/100
TOTAL									Progres financiar total	Progres fizic total

(*) se va acoperi 100% din costul eligibil.

7. CAUZA DIFERENȚELOR (DACĂ EXISTĂ) DINTRE EXECUȚIA FIZICĂ ȘI CEA FINANCIARĂ
EXPLICAȚII PRIVIND ÎNTÂRZIERILE (DACĂ EXISTĂ)

8. PROBLEME TEHNICE, FINANCIARE SAU LEGALE (ANEXA NR. III.1 LA MEMORANDUMUL DE FINANȚARE)

Se va face referire la orice problemă apărută în implementarea măsurii, incluzând, ca punct de plecare, planul de finanțare original și se va explica ce acțiuni au fost întreprinse pentru a fi corectate.

Se va face referire la orice suspendare, corecție financiară și/sau neregularitate.

9. OBSERVAȚII ȘI RECOMANDĂRI ALE AUTORITĂȚILOR DE INSPECȚIE NAȚIONALE ȘI/SAU COMUNITARE (ANEXA NR. III.1 LA MEMORANDUMUL DE FINANȚARE)

Se va prezenta, pe scurt, observațiile sau recomandările, dacă există, (cu referire la sursă) și se va declara modul prin care s-a răspuns la acestea.

10. MĂSURI ADOPTATE PENTRU PROMOVAREA ASISTENȚEI COMUNITARE (ANEXA NR. III.6 LA MEMORANDUMUL DE FINANȚARE)

Panouri ridicate la locul execuției* Da Nu

Mijloacele de comunicare utilizate pentru informarea publicului despre măsură:

Presă Televiziune Radio

Alte mijloace audio-vizuale

Tipul documentației tipărite aflată la dispoziția publicului:

11. DATA PREVĂZUTĂ PENTRU FINALIZARE

În memorandumul de finanțare inițial (data finală inițial stabilită):

În memorandumul de finanțare curent (data finală în memorandumul de finanțare de modificat):

Data prevăzută pentru finalizare:

Modificarea datei va fi propusă în comitetul de monitorizare: Da

Nu

Model pentru solicitarea de modificări

PROPUNEREA DE MODIFICARE ISPA

Autoritatea Responsabilă cu implementarea:

1. IDENTIFICAREA MĂSURII

Denumirea măsurii:

Autoritatea responsabilă cu implementarea:

Codul măsurii ISPA:

Data:

Rata finanțării ISPA:

2. SCHIMBAREA DATEI DE FINALIZARE A MĂSURII

Data curentă:

Data propusă spre finalizare:

3. SCHIMBĂRI PROPUSE ÎN PLANUL DE FINANȚARE(*)

euro

	Cheltuieli eligibile totale conform Memorandumului de finanțare în vigoare	Cheltuieli eligibile efectuate sau previziuni pentru cheltuielile totale
2000		
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		
După 2006		
Total		
Solicitare de creștere a asistenței		☐
Suma solicitată ca și creștere – dacă este cazul (euro)		☐

(*) de anexat planul de finanțare modificat

4. MODIFICĂRI ÎN COSTURILE ELIGIBILE ALE MĂSURII			euro
Categoria de cheltuieli (*)	Costuri totale eligibile curente	Modificarea solicitată	Costuri totale eligibile propuse
Proiectare			
Organizare de șantier			
Lucrări			
Utilaje și echipamente			
Asistență tehnică			
Supervizare			
Altele (specificări)			
Total			

(*) Categoriile prezentate sunt exemple care pot fi ajustate în vederea reflectării stadiului real al proiectului. Este de dorit o defalcare pe contract.

5. MODIFICĂRI ALE INDICATORILOR FIZICI			
Tipul lucrării	Unitate	Data estimată pentru finalizare	Propuneri

6. MODIFICĂRI ALE CARACTERISTICILOR MĂSURII
A se detalia.

7. MOTIVE PENTRU MODIFICĂRILE PROPUSE
A se detalia.

Propunerea de modificare:

Data înaintării solicitării de modificare:

Semnatura coordonatorului național ISPA:

Acord privind cerințele minime de control financiar aplicabile măsurilor finanțate prin ISPA

Secțiunea 1

Acordul privind cerințele minime pentru controlul financiar aplicabil măsurilor finanțate prin ISPA, denumit în continuare CMCF, se aplică asistenței financiare furnizate în baza prezentului memorandum de finanțare și sunt implementate de către administrația țării beneficiare.

Secțiunea a 2-a

- (1) Sistemele de control și management ale țării beneficiare trebuie:
- (a) să asigure implementarea corespunzătoare a asistenței în concordanță cu obiectivele managementului financiar adecvat;
  - (b) să furnizeze o certificare corespunzătoare a validității solicitărilor pentru plățile intermediare și plata finală, bazată pe cheltuielile efectuate;
  - (c) să furnizeze un sistem de audit corespunzător;
  - (d) să specifice instituțiile și responsabilitățile și, în particular, controlul efectuat la diferite nivele pentru a asigura validitatea certificării;
  - (e) să faciliteze identificarea posibilelor puncte slabe sau riscuri ce pot apărea în executarea acțiunilor și a proiectelor;
  - (f) să stabilească măsurile corective necesare pentru eliminarea punctelor slabe, riscurilor sau neregulilor identificate pe parcursul execuției proiectului, în particular în ceea ce privește managementul financiar.
- (2) Pentru atingerea obiectivelor CMCF un sistem de audit corespunzător este cel care îndeplinește cerințele menționate în apendicele A.

Secțiunea a 3-a

- (1) Țările beneficiare trebuie să organizeze controale periodice sau finale ale măsurilor și proiectelor, denumite de în continuare controale, efectuate în particular pentru:
- (a) a verifica eficiența sistemelor de management și control în vigoare;
  - (b) a verifica selectiv, pe baza analizei riscului, declarațiile de cheltuieli de la diferitele nivele implicate.
- (2) Țările beneficiare trebuie să organizeze o distribuție egală a controalelor pe parcursul perioadei în cauză.
- (3) La selecția măsurilor și proiectelor ce vor face obiectul controalelor se va avea în vedere:
- (a) controlul unui eșalon reprezentativ de proiecte în ceea ce privește tipul și mărimea lor;
  - (b) factorii de risc identificați de controalele naționale sau ale Comunității;
  - (c) concentrarea proiectelor sub tutela unor autorități de implementare sau beneficiari finali, astfel încât principalele autorități de implementare și beneficiarii finali să fie subiectul aceluiași tip de control înainte de finalizarea fiecărui proiect.

Secțiunea a 4-a

Pe parcursul controalelor, țările beneficiare trebuie să urmărească verificarea următoarelor:

- (a) aplicarea practică și eficacitatea sistemelor de management și control;
- (b) corespondența între înregistrări și documentele justificative la nivelul beneficiarului final și al autorităților intermediare, pentru un număr adecvat de documente contabile;

- (c) existența unui sistem de audit adecvat;
- (d) natura și calendarul cheltuielilor relevante (angajamente și plăți) pentru un număr adecvat de cheltuieli, corespunzător cerințelor Comunității, în ceea ce privește caracteristicile fizice aprobate ale proiectului și al lucrărilor executate;
- (e) utilizarea proiectului este în concordanță cu cea descrisă în solicitarea de cofinanțare din partea Comunității;
- (f) contribuțiile financiare sunt în limitele stipulate în memorandumul de finanțare și sunt plătite beneficiarului final fără nici un fel de reducere sau întârziere nejustificată;
- (g) a fost făcută disponibilă cofinanțarea națională corespunzătoare;
- (h) măsurile cofinanțate au fost implementate în concordanță cu prevederile memorandumului de finanțare corespunzător măsurii finanțate.

Secțiunea a 5-a

Controalele trebuie să stabilească dacă anumite probleme apărute au un caracter sistematic sau prezintă un risc pentru alții; trebuie, de asemenea, să identifice cauzele unor astfel de situații, orice examinări ulterioare care sunt necesare și acțiunile corective și preventive care sunt necesare.

Secțiunea a 6-a

Fiecare țară beneficiară și Comisia trebuie să se consulte cel puțin o dată pe an în vederea coordonării programelor de control pentru a se putea maximiza efectele benefice ale tuturor resurselor alocate pentru control la nivel național și Comunitar. Aceste consultări trebuie să se refere la tehnicile de analiză a riscului ce vor fi aplicate și trebuie să țină cont de controalele recente, rapoartele și comunicările autorităților naționale, ale Comisiei și Curții Europene de Conturi.

Secțiunea a 7-a

- (1) Țările beneficiare trebuie să asigure investigarea și soluționarea corespunzătoare a neregulilor evidente raportate în urma controalelor naționale sau comunitare.
- (2) Dacă o neregulă evidentă nu a fost soluționată în mod corespunzător în termen de șase luni din momentul în care a fost raportată autorității de implementare în cauză, țara beneficiară trebuie să informeze Comisia, în cazul în care nu a informat-o în condițiile prevăzute anexei nr. III.5.
- (3) Pentru paragrafele (1) și (2), "soluționat corespunzător" înseamnă prezentarea de dovezi suficiente, care să demonstreze că neregula nu a existat sau a fost corectată, de către beneficiarul final sau de către autoritatea de implementare în fața persoanei sau a organizației adecvate, responsabilă pentru control în țara beneficiară.
Dacă o anumită neregulă are un caracter sistematic, "soluționat corespunzător" înseamnă adoptarea pașilor necesari pentru corectarea cazurilor care nu au fost identificate în mod individual în cadrul controalelor, pentru a se preveni repetarea lor.
- (4) Dovezile la care se face referire în paragraful (3) pot consta în copii ale înregistrărilor contabile și documentelor relevante sau orice alt document necesar.

Secțiunea a 8-a

- (1) Țara beneficiară va prezenta Comisiei o declarație elaborată de către o persoană sau organizație independentă de serviciul de implementare, al cărei model indicativ este descris în apendicele B, nu mai târziu de data solicitării plății finale referitoare la măsura finanțată. Declarația va cuprinde concluziile controalelor efectuate în anii precedenți și va furniza concluzii referitoare la validitatea solicitării efectuării plății finale, a legalității și regularității operațiunilor, cu evidențierea declarației finale privind cheltuielile.
- (2) În cazul în care există puncte slabe importante în ceea ce privește managementul și controlul, sau frecvența ridicată a neregulilor înregistrate nu permite furnizarea unei asigurări de ansamblu pentru validitatea solicitării efectuării plății finale, declarația trebuie să se refere la aceste circumstanțe și să furnizeze o evaluare a dimensiunii problemelor și a impactului financiar.

În asemenea cazuri Comisia poate solicita efectuarea unui control în vederea identificării și rectificării neregulilor într-o perioadă specificată de timp.

Secțiunea a 9-a

Țările beneficiare vor informa Comisia până la data de 30 iunie a fiecărui an, iar pentru prima oară până la data de 30 iunie 2002 cel târziu în ceea ce privește aplicarea CMCF în anul calendaristic precedent, cu referire specială la cerințele secțiunii a 2-a și incluzând orice completări sau actualizări necesare ale descrierii sistemelor de management și control, cerute în secțiunea a IX-a din anexa nr. III.1.

Secțiunea a 10-a

Comisia și țara beneficiară trebuie să lucreze împreună pentru a se asigura că obiectivele acestui acord sunt îndeplinite în cadrul aranjamentelor administrative din fiecare țară beneficiară.

Secțiunea a 11-a

- (1) Persoanele și organizațiile responsabile pentru implementarea operațiunilor cofinanțate de către Comunitate trebuie să se asigure că toate documentele și evidențele contabile necesare pentru control sunt furnizate oficialilor responsabili de efectuarea controlului sau persoanelor împuternicite pentru aceasta.
- (2) Oficialii responsabili de efectuarea controlului sau persoanele împuternicite pentru aceasta pot solicita să le fie furnizate extrase sau copii ale documentelor sau evidențelor contabile menționate în paragraful (1).

Secțiunea a 12-a

Informațiile colectate pe parcursul controalelor trebuie să fie protejate de secretul profesional, în concordanță cu prevederile relevante ale legislației naționale și Comunitare. Aceste informații nu pot fi comunicate altor persoane decât celor care, conform atribuțiilor lor în cadrul țării beneficiare sau în cadrul instituțiilor Comunitare, trebuie să intre în posesia acestora pentru îndeplinirea atribuțiilor respective.

Secțiunea a 13-a

Oficialii Comisiei Europene trebuie să aibă acces la toate documentele elaborate în scopul efectuării controlului în cadrul CMCF sau la cele referitoare la controale deja efectuate, inclusiv la informațiile stocate în sistemele de procesare a datelor.

Secțiunea a 14-a

Prevederile acestui acord nu împiedică țările beneficiare să aplice procedurile naționale de control mai riguroase decât cele descrise aici.

Apendicele A

**DESCRIEREA SUCCINTĂ A CERINȚELOR REFERITOARE LA INFORMAȚIILE
NECESARE PENTRU
UN SISTEM DE AUDIT CORESPUNZĂTOR**

Un sistem de audit corespunzător, descris în secțiunea a 2-a (c), este îndeplinit pentru o anumită formă de asistență când:

- (1) Evidențele contabile ținute la nivelul de management corespunzător furnizează informații detaliate despre plățile făcute beneficiarilor finali pentru fiecare proiect cofinanțat, inclusiv data înregistrării contabile, suma fiecărei cheltuieli, identificarea documentului justificativ, data și metoda de plată; înregistrările vor fi susținute de documentele justificative necesare (de exemplu, facturi).
- (2) În cazul cheltuielilor care au doar parțial legatură cu operațiunile cofinanțate de către Comunitate, există justificări suficiente care să demonstreze corectitudinea alocării sumelor între cele cofinanțate de către Comunitate și celelalte operații. Justificări similare există de asemenea pentru toate tipurile de cheltuieli, care sunt recunoscute ca eligibile ca și valoare sau în raport cu celelalte costuri.
- (3) Planurile tehnice și financiare ale proiectelor, rapoartele de progres, documentele privind aprobarea grantului, procedurile de licitație și contractare, etc., sunt păstrate disponibile la nivelul de management adecvat.
- (4) La raportarea plăților către o autoritate intermediară, informațiile menționate în paragraful (1) sunt incluse într-o declarație de cheltuieli detaliată, care precizează, pentru fiecare proiect cofinanțat de Comunitate, fiecare cheltuială individuală, în vederea întocmirii sumei totale certificate. Aceste declarații detaliate de cheltuieli constituie documentele de bază pentru înregistrările contabile ale autorităților intermediare.
- (5) Autoritățile intermediare vor ține înregistrări contabile pentru fiecare proiect în parte și pentru sumele cheltuielilor certificate de fiecare dată de către beneficiarii finali. La raportarea către ofițerul menționat în paragraful (9) din secțiunea a III-a din anexa nr. III, autoritățile intermediare vor prezenta o listă a proiectelor aprobate în cadrul fiecărei forme de asistență, împreună cu informațiile pentru fiecare proiect în parte cuprinzând cel puțin o identificare completă a proiectului și beneficiarului final, data aprobării asistenței financiare nerambursabile, sumele alocate și plătite, perioada acoperită de cheltuieli și suma cheltuielilor pe măsuri și subprograme. Aceste informații constituie documentația justificativă a înregistrărilor contabile făcute de autoritățile desemnate și baza pentru pregătirea declarațiilor de cheltuieli care vor fi prezentate Comisiei.
- (6) În cazul în care beneficiarii finali raportează direct autorității desemnate, declarațiile detaliate de cheltuieli, menționate în paragraful (4), constituie documentația justificativă pentru înregistrările contabile ale autorității desemnate, care este responsabilă pentru întocmirea listei de proiecte menționată în paragraful (5).
- (7) În cazurile în care una sau mai multe autorități intermediare intervin între beneficiarul final și autoritățile desemnate, fiecare autoritate intermediară solicită, pentru aria sa de responsabilitate, declarații detaliate ale sumelor cheltuite procesate la un nivel inferior, pentru a fi folosite ca documentație justificativă pentru propriile înregistrări contabile, din care va raporta mai sus un rezumat al sumelor cheltuite pentru fiecare proiect în parte.
- (8) În cazul unor alte moduri de organizare a procedurilor de management și de informare, inclusiv transferurile computerizate de date, toate autoritățile implicate vor obține suficiente informații de la nivelul inferior pentru a își justifica propriile înregistrări contabile și sumele raportate la nivel superior, asigurând în acest fel un sistem de audit corespunzător a rezumatelor sumelor raportate Comisiei pentru fiecare cheltuială și pentru documentele justificative la nivelul beneficiarului final.

Apendicele B

MODEL INDICATIV AL DECLARAȚIEI CARE TREBUIE ATAȘATĂ LA CEREREA FINALĂ DE PLATĂ

Către Comisia Europeană
 Directoratul General
 REGIO

Subiect: <Măsura finanțată prin ISPA numărul și localizarea>

- (1) Subsemnatul, ...(se specifică numele, funcția și serviciul), am examinat declarația finală de plată pentru ..... (se indică măsura finanțată prin ISPA și perioada acoperită) împreună cu cererea către Comisie pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară.

SCOPUL CONTROLULUI

- (2) Am condus controlul în concordanță cu prevederile CMCF, am planificat și executat controlul în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că declarația finală de cheltuieli și solicitarea de plată a sumelor provenite din asistența comunitară nu conțin declarații false.....
 (Se descriu pe scurt etapele practice de executare a controlului).

OBSERVAȚII

- (3) Scopul controlului a fost îngrădit de următoarele:

- (a) .....
 (b) .....
 (c) ....., etc.

(Se vor indica limitările controlului, de exemplu probleme sistemice, deficiențe de management, lipsa unui audit constant, lipsa documentației ajutoare, cazurile aflate în proceduri legale, etc.; se va estima suma cheltuielilor afectate de aceste limitări și ajutorul Comunitar corespunzător acestora).

- (4) Controlul, împreună cu concluziile oricărui alt control național sau din partea Comunității la care am avut acces, au dezvăluit o frecvență joasă/ridică (se va indica corespunzător; dacă este ridicată se va explica) a erorilor/neregulilor. Toate erorile/neregulile au fost rezolvate satisfăcător de către autoritățile de management și nu par să afecteze suma provenită din asistența comunitară, cu următoarele excepții:

- (a) .....
 (b) .....
 (c) ....., etc.

(Se indică erorile/neregulile care nu au fost rezolvate corespunzător, și pentru fiecare caz, posibilul caracter sistemic al acestora și extinderea problemelor și mărimea sumelor provenite din asistența comunitară care par să fie afectate de acestea).

CONCLUZII

În cazul în care nu există limitări ale controlului, iar frecvența erorilor depistate este redusă și toate problemele au fost rezolvate în mod satisfăcător:

- (5) (a) În urma controlului și a concluziilor oricărui control național sau din partea Comunității, la care am avut acces, opinia mea este că declarația finală de cheltuieli prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute în concordanță cu reglementările și prevederile programului, și solicitarea făcută Comisiei pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară pare să fie validă.

În cazul în care există unele limitări ale controlului, dar frecvența erorilor nu este ridicată, sau dacă există probleme care nu au fost rezolvate satisfăcător:

- (b) Cu excepția problemelor la care s-a făcut referire la punctul (3) și (sau) erorile/ neregulile care par că nu au fost rezolvate în mod satisfăcător și la care s-a făcut referire la punctul (4), opinia mea, bazată pe controlul efectuat și pe concluziile oricărui control național sau din partea Comunității la care am avut acces, este că declarația finală de cheltuieli prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute în concordanță cu reglementările și prevederile programului, și solicitarea făcută Comisiei pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară pare să fie validă.

În cazul în care există unele limitări majore ale controlului sau dacă frecvența erorilor depistate este ridicată, chiar dacă erorile/neregulile au fost rezolvate în mod satisfăcător:

- (c) Din cauza problemelor la care am făcut referire la punctul (3) și (sau) a frecvenței ridicate a erorilor menționate la punctul 4, nu sunt în poziția de a exprima o opinie asupra declarației finale de cheltuieli și asupra solicitării făcute Comisiei pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară.

Anexa nr. III. 5**Acord cu privire la nereguli și la recuperarea sumelor încasate eronat prin ISPA****Secțiunea 1**

Acest acord nu trebuie să afecteze aplicarea în țara beneficiară a regulilor referitoare la procedurile penale sau cooperarea judiciară dintre țările beneficiare ori dintre Comisie și țările beneficiare cu privire la problemele penale.

Secțiunea a 2-a

- (1) Țările beneficiare trebuie să comunice Comisiei în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a memorandumului de finanțare:
  - prevederile stabilite de lege, reglementările sau acțiunile administrative pentru aplicarea măsurilor finanțate prin ISPA;
  - lista cuprinzând autoritățile și organismele responsabile cu aplicarea măsurii, principalele prevederi referitoare la rolul și funcționarea acestor autorități și organisme și la procedurile pentru aplicarea cărora sunt responsabile.
- (2) Țările beneficiare trebuie să comunice imediat Comisiei orice amendamente la informațiile furnizate prin îndeplinirea cerințelor paragrafului (1).
- (3) Comisia trebuie să studieze comunicările făcute de țările beneficiare și trebuie să le informeze asupra concluziilor rezultate. Aceasta trebuie să rămână în contact cu țările beneficiare atât timp cât este necesar pentru îndeplinirea prevederilor acestei secțiuni.

Secțiunea a 3-a

“Neregulă” înseamnă orice încălcare a prevederilor memorandumului de finanțare rezultând dintr-o acțiune sau omisiune a unui operator economic, care are, sau a avut ca efect prejudicierea bugetului general al Comunității și/sau a legilor naționale relevante sau o grupă de cheltuială nejustificată.

Secțiunea a 4-a

- (1) În timpul celor 2 luni după sfârșitul fiecărui trimestru, țările beneficiare trebuie să raporteze Comisiei, Oficiului European Antifraudă orice nereguli care au fost subiectul inițierii unor investigații administrative sau judiciare.

Pentru aceasta trebuie, pe cât posibil, să dea detalii privind:

- detalii privind măsura finanțată prin ISPA;
- prevederile care au fost încălcate, natura și suma cheltuielilor; în cazurile în care nu s-a efectuat nici o plată, sumele care ar fi fost greșit plătite dacă nu s-ar fi descoperit neregulile, cu excepția

cazurilor când eroarea sau neglijența este descoperită înaintea plății și nu conduce la pedepse administrative sau judiciare;

- suma totală și distribuția acesteia între diferitele surse de finanțare;
  - perioada în care, sau momentul în care, neregula a fost comisă;
  - practicile folosite pentru comiterea neregulii;
  - felul în care a fost descoperită neregula;
  - autoritățile naționale sau organismele care au întocmit raportul oficial cu privire la nereguli;
  - consecințele financiare, suspendarea, dacă este cazul, a plăților și posibilitățile de recuperare;
  - data și sursa primei informații care a dus la suspiciunea că se comite o neregulă, data la care a fost întocmit raportul oficial privind neregula, și unde este cazul, țara beneficiară și terțele țări implicate;
  - identitatea oricăror persoane fizice sau juridice implicate, exceptând cazurile în care asemenea informații nu au relevanță în combaterea neregulilor din cauza caracterului neregulilor în cauză.
- (2) Dacă unele dintre informațiile menționate la paragraful (1), și în particular, cele care privesc practicile folosite în comiterea neregulilor și maniera în care acestea au fost descoperite nu sunt disponibile, țările beneficiare trebuie, pe cât posibil, să furnizeze informațiile lipsă atunci când înaintează Comisiei următoarele raporte trimestriale privind neregulile.
- (3) Dacă reglementările naționale prevăd confidențialitatea investigațiilor, comunicarea informațiilor trebuie să fie subiectul unei autorizări din partea unei instanțe judecătorești competente.

Secțiunea a 5-a

Fiecare țară beneficiară trebuie să raporteze Comisiei și, dacă este necesar, statelor membre implicate, orice nereguli descoperite sau presupuse că au existat, atunci când există temerea că:

- acestea pot avea foarte rapid repercusiuni în afara teritoriului său: și/sau
- arată că „*mal praxix*” a fost implicat (folosit).

Secțiunea a 6-a

În timpul celor 2 luni după sfârșitul fiecărui trimestru, țările beneficiare trebuie să informeze Comisia, cu referire la orice alt raport anterior întocmit sub secțiunea a 4-a, despre procedurile instituite ca urmare a neregulilor notificate anterior și a schimbărilor importante care rezultă din aceasta, incluzând:

- sumele care au fost sau se așteaptă să fie recuperate;
- măsurile interimare luate de țara beneficiară pentru asigurarea recuperării sumelor plătite greșit;
- procedurile judiciare sau administrative instituite în vederea recuperării sumelor greșit plătite și pentru impunerea sancțiunilor;

- motivele în cazul suspendării procedurilor de recuperare; pe cât posibil, Comisia trebuie notificată înainte de luarea deciziei;
- orice suspendări ale acuzărilor judiciare.

Țările beneficiare trebuie să notifice Comisiei deciziile administrative sau judiciare ori principalele motive privind suspendarea acestor proceduri.

Secțiunea a 7-a

Dacă nu există nereguli de raportat în perioada de referință, țările beneficiare trebuie să informeze Comisia despre acest lucru în aceeași limită de timp stabilită în paragraful (1) din secțiunea a 4-a.

Secțiunea a 8-a

Atunci când autoritățile competente din țara beneficiară decid, la cererea expresă a Comisiei, să inițieze sau să continue procedurile legale în vederea recuperării sumelor greșit plătite, Comisia poate să decidă să ramburseze țării beneficiare, total sau parțial, costurile legale și costurile care decurg direct din procedurile legale, la prezentarea probelor documentare, chiar dacă procedurile nu au avut succes.

Secțiunea a 9-a

- (1) Comisia trebuie să păstreze contacte corespunzătoare cu țara beneficiară în scopul suplimentării informațiilor furnizate despre neregulile la care se face referire în secțiunea a 4-a, despre procedurile menționate în secțiunea a 6-a și, în particular, despre posibilitatea de recuperare.
- (2) Independent de contactele menționate în paragraful (1), Comisia trebuie să informeze țările beneficiare atunci când natura neregulii este de asemenea manieră încât sugerează că practici similare sau identice pot apărea în alte țări beneficiare.
- (3) Comisia trebuie să organizeze pentru reprezentanții țărilor beneficiare întâlniri de informare la nivelul Comunității, pentru a examina împreună cu aceștia informațiile obținute conform secțiunilor 4, 5 și 6, și paragrafului (1) din această secțiune, în special cu privire la învățămintele care trebuie trase în viitor referitoare la nereguli, la măsurile de prevenire și la procedurile legale.
- (4) La cererea unei țări beneficiare sau a Comisiei, țările beneficiare și Comisia trebuie să se consulte în scopul eliminării oricărei aspect ce prejudiciază interesele Comisiei, care devine evidentă în timpul îndeplinirii prevederilor în vigoare.

Secțiunea a 10-a

Comisia trebuie să informeze cu regularitate țările beneficiare, în cadrul convenției de prevenire a fraudelor, despre ordinul de mărime al fondurilor implicate în neregulile care au fost descoperite și despre categoriile de nereguli, împărțite pe tipuri și pe sume (valoric).

Secțiunea a 11-a

- (1) Țările beneficiare și Comisia trebuie să ia toate măsurile de precauție necesare pentru a se asigura că informațiile pe care le schimbă rămân confidențiale.
- (2) Informațiile la care se face referire în acest acord nu pot fi trimise în particular altor persoane decât celor din țările beneficiare sau din cadrul instituțiilor comunitare care au, conform atribuțiilor lor, acces la acestea, decât dacă țările beneficiare care le furnizează au specificat în mod expres aceasta.

- (3) Numele persoanelor fizice sau juridice pot fi dezvăluite altor țări beneficiare sau instituții comunitare numai dacă aceasta este necesară pentru prevenirea sau pedepsirea unei nereguli sau pentru a stabili dacă o presupusă neregulă a avut loc.
- (4) Informațiile comunicate sau obținute în orice mod, potrivit acestui acord, vor fi supuse confidențialității profesionale și vor fi protejate în același mod în care informații similare sunt protejate de legislația națională a țărilor beneficiare care le primesc și de către prevederile corespondente aplicabile instituțiilor Comunității.
- În plus, aceste informații nu pot fi folosite în alt scop decât cel prevăzut în prezentul acord, decât dacă autoritățile care le-au furnizat și-au dat acordul expres, și cu condiția ca prevederile în vigoare în țările beneficiare în care se găsește autoritatea receptoare să nu interzică asemenea comunicare sau folosire.
- (5) Paragrafele de la (1) la (4) nu împiedică folosirea, în orice acțiune legală sau procedură instituită ulterior pentru neconcordanța cu regulile Comunității în domeniul asistenței de preaderare, a informațiilor obținute conform acestui acord. Autoritatea competentă din țările beneficiare care a furnizat aceste informații trebuie informată dinainte despre asemenea folosire.
- (6) Când o țară beneficiară notifică Comisia că o persoană fizică sau juridică, al cărui nume a fost comunicat Comisiei conform prezentului acord, în urma anchetei ulterioare, se dovedește că nu a fost implicată în nici o neregulă, Comisia trebuie în continuare să-i informeze pe toți aceia cărora le-a dezvăluit numele, conform prezentului acord, asupra aceluși fapt. Aceste asemenea persoane nu trebuie, după aceea, să mai fie tratate, în virtutea notificărilor anterioare, ca persoane implicate în neregula în vedere.

Secțiunea a 12-a

Sumele recuperate trebuie distribuite între țările beneficiare și Comisie în conformitate cu ratele de cofinanțare, proporțional cu cheltuielile deja făcute de acestea.

Secțiunea a 13-a

Verificările și inspecțiile pe loc efectuate pentru protejarea intereselor financiare ale Comunității împotriva neregulilor, astfel cum sunt definite în secțiunea a 3-a, trebuie pregătite și conduse de către Comisie în strânsă cooperare cu autoritățile competente din țările beneficiare, care vor fi notificate în timp util despre obiectul și scopul verificărilor și al inspecțiilor menționate în această anexă, astfel încât autoritățile să poată acorda tot sprijinul necesar. În acest scop, oficialii țării beneficiare implicate pot participa la verificările și inspecțiile pe loc.

În plus, dacă țara beneficiară implicată dorește, verificările și inspecțiile pe loc pot fi efectuate împreună de către Comisie și autoritățile competente ale țării beneficiare.

Secțiunea a 14-a

Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate de către Comisie asupra operatorilor economici, respectiv asupra persoanelor fizice sau juridice, sau la alte organisme naționale cărora le este atribuită putere legală, dacă există motive să se creadă că au fost comise nereguli.

Pentru a se facilita efectuarea de către Comisie a acestor verificări și inspecții, operatorilor economici trebuie să le fie solicitată o garanție a accesului la sediul, terenul, mijloacele de transport sau alte domenii, folosite în scopuri de afaceri.

Când este strict necesar să se stabilească și dacă neregulile există, Comisia poate efectua verificări și inspecții la alți operatori economici implicați, pentru a avea acces la informațiile pertinente deținute de aceștia despre faptele care fac subiectul verificărilor și inspecțiilor pe loc.

Secțiunea a 15-a

- (1) Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate în baza responsabilității și autorității Comisiei de către oficialii sau alți angajați ai acesteia, împuterniciți corespunzător în baza regulamentelor relevante ale Comisiei și în continuare "inspectorii Comisiei". Persoanele puse la dispoziția Comisiei de către țara beneficiară ca experți naționali secundanți, pot asista la aceste verificări și inspecții.

Inspectorii Comisiei își vor exercita puterea pe baza unei autorizații care le atestă identitatea și poziția, împreună cu un document care să indice subiectul și scopul verificării și inspecției pe loc.

Conform legii Comunitare aplicabile, este necesar ca ei să corespundă regulilor de procedură stabilite de legea țării beneficiare implicate.

- (2) Sub rezerva înțelegerii cu țara beneficiară, Comisia poate cere asistența oficialilor din țările beneficiare ca observatori și poate apela la alte organisme care activează sub responsabilitatea sa, să acorde asistență tehnică.

Comisia trebuie să se asigure că toți sus-menționații oficiali și organisme prezintă toate garanțiile cu privire la competența tehnică, independența și respectarea secretului profesional.

Secțiunea a 16-a

- (1) Inspectorii Comisiei trebuie să aibă acces, în aceleași condiții cu inspectorii administrației naționale și în conformitate cu legislația națională, la toate informațiile și documentațiile despre operațiile implicate, care sunt necesare pentru desfășurarea corespunzătoare a inspecțiilor pe loc.

Aceștia se pot folosi de toate facilitățile de inspecție ca și inspectorii administrației naționale și pot copia în particular documentele relevante.

Verificările și inspecțiile pe loc pot privi, în particular:

- registre și documente profesionale cum ar fi facturi, liste de termene și condiții, scăpări de plată, declarații ale materialelor folosite și ale muncii efectuate, documente bancare păstrate de operatorii economici;
- date computerizate;
- sistemele și metodele de producție, ambalare și expediere;
- verificări fizice privind natura și cantitatea bunurilor sau operațiilor finalizate;
- prelevarea și verificarea de mostre;
- progresul lucrărilor și investițiilor pentru care s-a acordat finanțarea și utilizarea investițiilor finalizate;
- documente contabile și bugetare;
- implementarea tehnică și financiară a proiectelor subsidiare.

- (2) Dacă este cazul, este în sarcina țării beneficiare, la cererea Comisiei, să ia toate măsurile de precauție corespunzătoare, în conformitate cu legislația națională, în special pentru protejarea probelor.

Secțiunea a 17-a

- (1) Informațiile comunicate sau obținute în orice fel, conform prevederilor acestei anexe, sunt acoperite de secretul profesional și sunt protejate în același mod în care informațiile similare sunt protejate de legislația națională a țării beneficiare care le primește, și de prevederile corespondente aplicabile instituțiilor comunitare.

Asemenea informații nu pot fi comunicate altor persoane în afara celor din instituțiile Comunității sau din țările beneficiare, a căror funcție necesită cunoașterea lor, și nici nu pot fi folosite de instituțiile Comunității în alte scopuri decât cele de asigurarea a unei protecții eficiente a intereselor financiare ale Comunității în toate țările beneficiare. Când o țară beneficiară intenționează să folosească în alte scopuri informațiile obținute de oficialii care participă sub autoritatea sa ca observatori la verificările și inspecțiile pe loc, trebuie să ceară aprobarea țării beneficiare de unde informația respectivă a fost obținută.

- (2) Comisia trebuie să raporteze în cel mai scurt timp posibil, autorităților competente ale țării pe la cărui teritoriu au fost efectuate verificările și inspecțiile pe loc, despre orice fapt sau suspiciune legată de o neregulă pe care a aflat-o în cursul verificării sau al inspecției pe loc. În orice moment, Comisiei i se va putea cere să informeze sus-menționată autoritate despre rezultatele unor asemenea verificări și inspecții.
- (3) Inspectorii Comisiei trebuie să se asigure că la întocmirea rapoartelor lor se ține seama de cerințele procedurale specificate în legislația națională a țării beneficiare implicate. Documentele materiale și probatoare specificate în secțiunea a 16-a trebuie anexate la rapoartele menționate. Rapoartele astfel întocmite trebuie să fie folosite ca probe (admisibile) în procedurile administrative sau juridice ale țării beneficiare în care folosirea lor se dovedește necesară, în același mod și în aceleași condiții ca și rapoartele întocmite de inspectorii administrației naționale. Acestea trebuie să fie subiectul acelorași reguli de evaluare ca cele aplicabile rapoartelor administrative întocmite de inspectorii administrației naționale și vor avea aceeași valoare ca acestea. Când o inspecție este desfășurată împreună, inspectorii naționali care au luat parte la operațiune vor fi rugați să contrasemneze raportul întocmit de către inspectorii Comisiei.

Secțiunea a 18-a

Când operatorii economici la care se face referire în secțiunea a 14-a, se opun unei verificări sau inspecții pe loc, țara beneficiară implicată, acționând în conformitate cu regulile naționale, trebuie să acorde inspectorilor Comisiei sprijinul necesar pentru a le permite acestora să își îndeplinească sarcinile de verificare sau inspecție pe loc.

Este de datoria țării beneficiare să ia toate măsurile necesare în conformitate cu legislația națională.

Cerințe privind informarea și publicitatea

REGULILE PRIVIND DETALIILE ÎNȚELEGERII REFERITOARE LA INFORMARE ȘI PUBLICITATE

1. *Obiective și scop*

Măsurile de informare și publicitate privind asistența acordată prin ISPA au ca scop:

- să mărească conștientizarea și transparența publică față de activitățile Comunității Europene;
- să informeze potențialii beneficiari și organizațiile profesionale despre posibilitățile ISPA;

Informarea și publicitatea trebuie să privească toate proiectele pentru care ISPA asigură asistență financiară. Ținta măsurilor de informare și publicitate este de a informa publicul general și, de asemenea, potențialii beneficiari, inclusiv:

- autoritățile regionale, locale sau publice;
- partenerii sociali și economici;
- organizațiile neguvernamentale;
- operatorii și promotorii de proiect;
- orice alte părți interesate

de oportunitățile oferite de ISPA.

2. *Principii generale*

Organismele responsabile cu implementarea proiectelor ISPA (denumite aici și în continuare "organisme responsabile") sunt răspunzătoare pentru toate măsurile de publicitate imediate. Publicitatea trebuie condusă în cooperare cu departamentele Comisiei, care vor fi informate de măsurile luate în acest scop.

Organismul responsabil trebuie să ia toate măsurile administrative necesare pentru a asigura aplicarea efectivă a acestor aranjamente și să colaboreze cu departamentele Comisiei.

Măsurile de informare și publicitate trebuie luate în timp util, imediat după ce asistența ISPA este aprobată. Comisia își rezervă dreptul să inițieze procedura de restrângere, suspendare sau anulare a asistenței ISPA, dacă țara beneficiară nu își îndeplinește obligațiile stabilite în prezenta anexă.

3. *Îndrumări privind activitățile de informare și publicitate*

În afara regulilor detaliate stabilite la punctul 4, următoarele principii trebuie aplicate în conformitate cu toate măsurile de informare și publicitate:

3.1 **Media**

Organismul responsabil trebuie să informeze media în modul cel mai corespunzător despre acțiunile cofinanțate prin ISPA. Participarea Comunității Europene va fi reflectată exact în aceste informări.

Pentru aceasta, lansarea formală a proiectelor și fazele importante ale implementării lor vor face subiectul unor măsuri de informare, în special în mijloacele media regionale (presă, radio și televiziune). Trebuie asigurată o colaborare corespunzătoare cu Delegațiile Comisiei în țările beneficiare implicate.

3.2 Acțiunile de informare

Organizarea acțiunilor de informare cum ar fi conferințe, seminarii, târguri și expoziții legate de implementarea proiectelor parțial finanțate prin ISPA trebuie să menționeze explicit participarea Comunității Europene. Trebuie să se beneficieze de această oportunitate pentru a se expune steagul Comunității Europene în sălile de conferință și emblema Comunității Europene pe documente. Delegațiile Comisiei în țările beneficiare trebuie să sprijine, dacă este necesar, organizarea și desfășurarea unor asemenea evenimente.

3.3 Material informativ

Publicațiile (cum ar fi broșuri și prospecte) despre proiecte sau măsuri similare trebuie să conțină pe copertă o indicație clară a emblemei Comunității Europene atunci când se folosește o emblemă națională, regională sau locală.

Când publicația include o prefață, aceasta trebuie semnată atât de persoana responsabilă din țara beneficiară cât și, din partea Comisiei, de Membrul Comisiei responsabil sau de către un reprezentant desemnat, pentru a asigura faptul că participarea Comunității Europene este clară. Aceste publicații trebuie să facă referiri la organismele responsabile pentru informarea părților interesate.

Principiile sus-menționate se vor aplica de asemenea și materialelor audio-vizuale sau de pe paginile web.

4. *Obligații ale țărilor beneficiare*

Informarea și publicitatea trebuie să facă obiectul unui șir coerent de măsuri definite de către organismul responsabil în colaborare cu Comisia, pe durata proiectului. Țările beneficiare trebuie să se asigure că reprezentanții Comisiei, inclusiv Delegațiile sale sunt corect implicate în cele mai importante activități legate de ISPA.

Când proiectele sunt implementate, organismul responsabil trebuie să ia următoarele măsuri care să indice participarea ISPA în proiectele menționate:

a) Informarea referitoare la proiect

Măsurile de informare și publicitate prompte trebuie luate pentru a conștientiza publicul general de asistența acordată de Comunitatea Europeană prin ISPA. Organismul responsabil trebuie să publice conținutul proiectelor în cea mai adecvată formă și să se asigure că asemenea documente sunt difuzate către media locală și regională și să le țină la dispoziția părților interesate. Măsurile prompte vor include:

- panouri de publicitate ridicate la locul lucrărilor;
- plăci comemorative permanente pentru infrastructurile accesibile publicului general,

care vor fi instalate în conformitate cu aranjamentele speciale privind informarea pe teren, detaliate mai jos.

b) Informații generale referitoare la ISPA

În plus față de punctul (a) coordonatorul național ISPA este responsabil pentru difuzarea regulată a informațiilor generale despre asistența ISPA alocată țării lor, subliniind implementarea proiectelor și rezultatele obținute. Această informare generală trebuie să aibă loc cel puțin o dată pe an și să fie făcută disponibilă Comisiei pentru raportul anual. Informarea va avea forma unor broșuri de interes general, material profesional audio-video (de exemplu videoclip) și conferințe de înștiințare la un nivel corespunzător. Informarea trebuie să grupeze proiectele după natura lor și/sau să se focalizeze pe proiectele de interes relevant. Trebuie actualizată anual și transmisă către televiziunile sau posturile de radio naționale și regionale, către Comisie și, la cerere, către alte părți interesate, așa cum sunt definite în paragraful 1.

5. *Activitatea Comitetelor de Monitorizare*

- Comitetele de monitorizare trebuie să se asigure că există informații adecvate cu privire la activitatea lor. În acest scop, fiecare comitet de monitorizare trebuie să informeze media, cât de des consideră necesar, despre progresul proiectului(elor) pentru care sunt responsabile. Președintele va fi responsabil pentru contactele cu media și va fi asistat de către reprezentanții Comisiei.
- Pregătirile corespunzătoare vor fi făcute de asemenea în colaborare cu Comisia și cu Delegațiile acesteia în țările beneficiare, atunci când au loc evenimente importante cum ar fi întâlniri la nivel înalt sau inaugurări.
- Reprezentanții Comisiei în comitetele de monitorizare, în colaborare cu organismele responsabile, vor asigura concordanța cu prevederile adoptate privind publicitatea, în special acelea care privesc panourile de publicitate și plăcile comemorative (vezi prevederile de mai jos).
- Măsurile de informare și publicitate și probele adecvate, cum sunt fotografiile, trebuie să fie înmânate președintelui de către organismul responsabil. Copii de pe unele materiale de acest fel vor fi transmise Comisiei.
- Președintele comitetelor de monitorizare trebuie să înainteze Comisiei toate informațiile care trebuie avute în vedere la întocmirea raportului anual al acesteia.

6. Prevederi finale

Organismul responsabil poate, în orice moment, să desfășoare acțiuni suplimentare pe care le consideră necesare.

Acesta trebuie să consulte Comisia și să o informeze despre inițiativele pe care le are astfel încât Comisia să poată participa corespunzător la îndeplinirea acestora.

Pentru a facilita implementarea acestor prevederi, Comisia, va putea asigura asistență adecvată și va putea întocmi îndrumări detaliate.

Măsuri speciale privind panourile de publicitate și plăcile comemorative

Pentru a asigura vizibilitatea proiectelor ISPA, țările beneficiare se vor asigura că sunt îndeplinite următoarele măsuri de informare și publicitate:

1. Panourile de publicitate

Panourile de publicitate vor fi ridicate la locul de desfășurare a lucrărilor pentru proiectele finanțate prin ISPA. Asemenea panouri de publicitate trebuie să cuprindă un spațiu rezervat indicațiilor privind participarea Comunității Europene.

Panourile de publicitate trebuie să aibă o dimensiune potrivită cu scala operațiunilor desfășurate. Selecția panoului de publicitate rezervată Comunității Europene trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- să ocupe cel puțin 50 % din suprafața totală a panoului de publicitate;
- să poarte emblema standard a Comunității Europene și să cuprindă textul următor, așa cum este prezentat în tabelul anexat.

Atunci când organismul responsabil nu ridică propriul panou de publicitate care să anunțe implicarea sa în finanțarea proiectului, asistența acordată de Comunitatea Europeană trebuie anunțată pe un panou de publicitate special. În asemenea cazuri, prevederile sus-menționate referitoare la partea Comisiei Europene se aplică prin analogie.

Plăcile de avizare trebuie înlăturate nu mai târziu de 6 luni de la data finalizării lucrărilor și înlocuită de o placă comemorativă, în conformitate cu prevederile punctului 2.

2. Plăcile comemorative

Plăci comemorative permanente trebuie plasate pe teren, și trebuie să fie accesibile publicului general. În afara emblemei Comunității Europene asemenea plăci trebuie să menționeze contribuția Comunității Europene la proiect.

Trebuie folosit textul următor ca model pentru conținutul cerut:

“Acest proiect a fost cofinanțat cu..... % de către Comunitatea Europeană. La finalul lucrării în ..... (se menționează anul), costul total al proiectului a fost de ..... (moneda națională), și contribuția totală a Comunității Europene a fost de ..... (moneda națională).”

EXEMPLU

Titlul proiectului			
Localizarea			
<i>Sigla Comunității Europene</i>	Finanțat de:		
	Uniunea Europeană (asistență)	.... euro	.... (moneda națională)....
	IFI (împrumut)	.....euro	(moneda națională)
<i>Autoritatea de implementare:</i>	{Ministerul...} {Agenția...}		
Beneficiar:	{Numele beneficiarului}		
Supervizare și management:	{Numele firmei}		
Contractant:	{Numele contractantului}		

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro